

TANIMLAR

Bu Finansman Kılavuzunda adı geçen;

- 1) **Bakanlık:** Tarım ve Köy İşleri Bakanlığını,
- 2) **Genel Müdürlük:** Tarımsal Üretim Ve Geliştirme Genel Müdürlüğü(TÜGEM)'nü,
- 3) **Proje Değerlendirme Komisyonu:**Proje Koordinatörü, Tarım İl Müdürlüğü temsilcileri, TPIU/İGU, SFU, her proje ilinden PYB/PİB'de görevli en az iki Kırsal Kalkınma Koordinatörü/Tarım İl Müdürlüğü proje çalışanı, proje konusuna göre İnşaat saha uzmanı ile ihtiyaç duyulması halinde konu ile ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek teknik elemanlardan oluşan ve başvuruların 4. ve 5. aşama değerlendirmelerini yapacak olan komisyonu.
- 4) **Program/Proje :** Sivas-Erzincan/Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi Hibe Programını,
- 5) **İTM:** Sivas , Erzincan, Diyarbakır, Batman ve Siirt İl Tarım Müdürlüklerini,
- 6) **SEKP:**Sivas-Erzincan kalkınma Projesini,
- 7) **DBSKP:**Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesini
- 8) **PYB:**Sivas-Erzincan kalkınma Projesi, Sivas ve Erzincan Proje Yönetim Birimlerini,
- 9) **PİB:**Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi Diyarbakır, Batman ve Siirt Proje İdare Birimlerini,
- 10)**Proje Ofisi :** Sivas,Erzincan,Diyarbakır,Batman ve Siirt illerinde bulunan, PYB/PİB görev yaptığı idari binayı,
- 11)**İDU:** İzleme ve Değerlendirme uzmanını,
- 10)**SFU:** Satın alma ve Finans Uzmanını,
- 12) **UNDP:** Birleşmiş Milletler Kalkınma Programını,
- 13)**TPIU:**Tarımsal Pazarlama ve İşletme Uzmanını,
- 14)**İGU:** İş Geliştirme Uzmanını
- 15)**YÇP&B:**Sivas Erzincan /Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi Yıllık çalışma plan ve bütçesini,
- 16) **SYP:** Sivas-Erzincan/Diyarbakır-Batman-Siirt Kalkınma Projesi Stratejik Yatırım Planını,
- 17) **IFAD:**Uluslar arası Tarımsal Kalkınma Fonunu,
- 18) **OPEC:** Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütünü,
- 19) **İkraz Anlaşması:** IFAD ve OPEC ile Hazine arasında imzalanan kredi anlaşmasını,
- 20)**Gerçek Kişi Başvurusu ve Yatırımı:** Belirlenmiş nitelikleri taşıyan birey tarafından yapılacak başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımlarını,
- 21)**Tüzel Kişi Başvurusu ve Yatırımı:** Belirlenmiş nitelikleri sağlayan bireylerin, yasal olarak oluşturdukları ortaklıklar tarafından yapılacak, başvuru ve gerçekleştirilecek yatırımlarını,
- 22)**Hibe Sözleşmesi/Protokolü:** Yatırımcı ile Bakanlık adına İTM arasında imzalanan ve hibeden yararlanma esasları ile tarafların yetki ve sorumluluklarını düzenleyen sözleşmeyi/protokolünü,
- 23)**Hibeye Esas Proje Tutarı:** Hibe Finansman Kılavuzunda belirtilen kriterleri sağlayan hibe desteği verilebilecek giderlerin, KDV hariç toplamını,
- 24) **Hibe tutarı:** Hibeye Esas Proje tutarının; SEKP te %50-%85'inin, DBSKP'de %50'sinin program tarafından karşılanacak nakdi tutarı,
- 25) **Katkı/Katılım tutarı;** Hibeye esas proje tutarının; SEKP'te %50-15'inin, DBSKP'de %50'sinin başvuru sahibi tarafından karşılanacak nakdi tutarı,
- 26)**Aynı/Nakdi katkı tutarı:** Proje toplam tutarı ile Hibeye esas proje tutarı arasında kalan ve tamamı yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi gereken tutarı,
- 27)**Proje Toplam Tutarı:** Program tarafından karşılanacak hibe tutarı ve başvuru sahibi tarafından karşılanacak katkı/katılım tutarı ile tamamı başvuru sahibi tarafından gerçekleştirilecek aynı/nakdi katkı tutarlarının hepsini kapsayan, Projenin tamamının KDV hariç genel toplamını,
- 28)**Ekonomik Yatırım Projeleri:** Hibe desteğinden yararlanabilmek için belirlenmiş nitelikleri sağlayan tüzel kişilerin, proje illerinde üretilmiş olan hammaddelerin; depolanması, işlenmesi, paketlenmesi, standardizasyonu ve pazarlanmasına yönelik olarak SYP kapsamında gerçekleştirecekleri her türlü katılımcı yatırım faaliyetlerini,
- 29)**Tarımsal üretim ve sulama projeleri:** Hibe desteğinden yararlanabilmek üzere belirlenmiş nitelikleri sağlayan tüzel ve gerçek kişilerin; bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi için; gerekli bağ-bahçe tesisi, barınak yapımı veya tadilatı ile tarım arazilerinin sulanması için gerekli tarla/bahçe içi basınçlı sulama tesislerinin gerçekleştirilmesine yönelik olarak, SYP kapsamında yer alan ve PYB/PİB tarafından çerçevesi belirlenen faaliyetleri,

30) Tarımsal mal (Tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımları: Hibe desteğinden yararlanabilmek üzere belirlenmiş nitelikleri sağlayan tüzel ve gerçek kişilerin; bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi, pazarlamayı kolaylaştırıcı ve sürdürülebilirliğine yönelik olarak SYP kapsamında yer alan ve PYB/PİB tarafından çerçevesi belirlenen tarımsal alet, makine, ekipman ve araç alımlarını,

31) Yatırımcı: SYP kapsamındaki faaliyetleri içeren Ekonomik yatırım projeleri, tarımsal sulama ve üretim projeleri ile tarımsal alet, ekipman, makine ve araç alımı için başvuruda/teklifte bulunan gerçek ve tüzel kişileri,

32) Yüklenici/Hizmet Sağlayıcı: Hibe sözleşmesi akdedilen yatırımcılar tarafından satın alınacak mal, makine, ekipman, malzeme, hizmet ve girdiler ile inşaat işlerini sağlayan bağımsız kişi ve kuruluşları,

33) Uygulama Sözleşmesi: Yatırımcıların; ekonomik yatırım projeleri, tarımsal üretim ve sulama projeleri ile tarımsal mal alımları kapsamında satın alacakları, her türlü mal, makine, ekipman, malzeme, hizmet, girdi ve inşaat işlerini sağlayan yükleniciler ile yapacakları akdi,

34) Ölçekli Kroki: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre çizilmiş ölçekli bir yerleşim planı ve toplam inşaat alanını belirten krokiyi,

35) Avan Proje: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre gerekli çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil, elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plan, kesit, görünüş ve profillerin yer aldığı projeyi,

36) Tatbikat (Uygulama) Projesi: Başvuru konusu olan tesisin ihtiyaçlarına göre arazi ve zemin araştırmaları yapılmış, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleriyle teknik özelliklerinin belirtildiği, her türlü ayrıntıyı içeren projeyi,

37) KDV: Katma Değer Vergisini, ifade eder.

A-GİRİŞ

1.SİVAS-ERZİNCAN/DİYARBAKIR-SİİRT-BATMAN-KALKINMA PROJELERİ

1.1.Proje amaçları ve tasarıma ilişkin hususlar

1. Proje Amaçları şunlardır: (i) Proje alanının en az gelişmiş bölgelerindeki kırsal fakirlerin gelir düzeylerini ve tarımsal verimliliği artırmak; (ii) kırsal istihdam fırsatlarını geliştirmek ve küçük ölçekli bireysel ve grup girişimlerini cesaretlendirmek ve gelir kaynaklarını çeşitlendirmek; (iii) sosyal ve verimli alt yapıyı geliştirmek; (iv) kırsal fakirlerle doğrudan ilgili kendi kendine yeten kurumları oluşturmak ve güçlendirmek; (v) kırsal fakirlerin yaşam şartlarını iyileştirmek.

2. Yukarıdaki amaçlara, Projelerin (A): Köy Geliştirme Programı; (B): Çiftçilik Desteği ve Tarımsal Pazarlama/Kırsal Ekonomik Büyüme bileşenleri ile gerçekleştirilecektir.

1.2.Çiftçilik Desteği ve Tarımsal Pazarlama/Kırsal Ekonomik Büyüme Bileşeni

5. Bu kılavuz, Çiftçilik Desteği ve Tarımsal Pazarlama/Kırsal Ekonomik Büyüme bileşenini ele alacaktır. Bu bileşenin alt-bileşenleri vardır: Tedarik Zinciri Analizi ve Tedarik Zinciri Yatırımları/Katkı hibeleri olmak üzere iki alt bileşenden oluşmaktadır.

6. Bu alt-bileşenlerin amacı; güçlü yatırım analizleri temelinde, daha geniş kapsamda kırsal ekonomide büyüme ve çeşitlenmenin teşvik edilmesine yöneliktir. Bu bileşenler esas olarak kırsal alanda yeni işletmelerin kurulması veya mevcut işletmelerin genişletilmesi ya da performanslarının artırılması yoluyla kârlı fırsatların tespit edilmesi için yerel tarım ürünlerinin karşılaştırmalı avantajlarının belirlendiği tedarik zinciri analizlerini temel alacaktır. Bu tür işletmelerin, diğer olasılıkların yanı sıra, pazarlama fırsatlarını artırması ve/veya çeşitlendirmesi ile birlikte yerel istihdam fırsatlarını artırması beklenebilir.

7. Çiftçilik Desteği ve Tarımsal Pazarlama/Kırsal Ekonomik Büyüme Bileşeni; bir değer zinciri yönetim yaklaşımı aracılığıyla belirlenen çeşitli ekonomik faaliyetlerin yükselme potansiyeli çerçevesinde proje alanı içindeki yerlerde yürütülecektir. Değer zinciri yönetimi yaklaşımı şunları amaçlamaktadır: (i) geliştirilmiş çiftlik verimliliği ve karlılığı için yatırımları cesaretlendirmek; (ii) belirlenmiş Pazar talebi ve karlı üretim için yerel potansiyellere uygun alternatif ürün, ırklar/türler ve teknolojileri tanıtmaya fırsatlarını belirlemek; ve (iii) yerel tedarik zincirlerindeki performans ve karlılığı artırmak için, küçük ölçekli küçük ev sanayi veya mali olarak sürdürülebilir hizmet tesisleri kurmak için birey ve örgütleri desteklemek de dahil olmak üzere özel girişimlerin geliştirilmesi aracılığıyla çiftlik ürünlerine yerel düzeyde değer katmayı cesaretlendirmek (örn. Taze veya yarı işlenmiş ürünlerin toplanması, denkleştirilmesi veya depolanması için işleme öncesi tesis).

8. IFAD-OPEC İkraz anlaşmasına göre, SEKP/DBSKP uygulamaları süresince; SEKP için Çiftçi destek fonundan ayrılan miktar, yaklaşık olarak 4,4 milyon ABD dolarıdır. İFAD İkraz anlaşmasına göre, DBSKP için ayrılan katkı hibeleri tutarı ise 16,2 milyon ABD dolarıdır.

2. STRATEJİK YATIRIM PLANI (SYP)

9.Proje illeri için en kısa sürede proje amaçlarına ulaşılmasını sağlayacak ve en yüksek pazar potansiyeline sahip sektörler/ürünler öncelik sırasına göre belirlenecektir.

10.Öncelikli sektörlerin İl master planları ile Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisiyle de uyumlu olması sağlanacaktır.

11.Seçilen ürünlerdeki/sektördeki, işletmelerin değer zinciri analizleri yapılacaktır. Seçilen ürünlerdeki/sektördeki, hammadde işleyen işletmelerin; kurulu kapasiteleri, kapasite kullanım oranları, hammadde tedarik yöntemleri ve istikrar, Pazar konumlaması, Tedarikçiye ödenen fiyat ve ödeme düzenleri, rekabet durumu ile gelecek planlamaları incelenecektir. Çiftçi işletmelerinin kapasiteleri, kapasite gelişim potansiyelleri, örgütlenme durumları, üretim şekilleri, işletmede üretilen ürünler, verim düzeyleri, verim ve gelir artırma potansiyelleri, hammadde üretimine etki eden diğer faktörlerin mevcut durumu ve geliştirilme imkânları, ürünlerin mevcut pazarlama yöntemi ve fiyat düzeyi, yeni pazarlama yöntemleri ve gelirin artırılma koşulları, projede çalışma istekleri, analiz edilecektir.

12. Seçilen ürün/tektördeki, üretici örgütlerinin yapısı, aktiviteleri, stratejik ortak olarak çalışma istekleri, tespit edilecek ve elde edilen veriler değerlendirilerek, stratejik ortaklar, çalışma konuları ve çalışma yerleri belirlenecektir.

13. Değer zinciri analizi yapılan sektörlerin/ürünlerin; üretimden, nihai tüketiciye ulaşma safhasında, tespit edilen zayıf noktaların iyileştirilmesi amacıyla; hazırlanacak Stratejik yatırım planları; tedarik zincirinin farklı seviyelerindeki katılımcılara sunulacak bir dizi ticari alt yapı ve hibe finansman desteği için yatırım çerçevesi oluşturacaktır. Böylece;

- ✓ Hammadde tedarikinde istikrar sağlanarak, hammadde işleyen işletmelerin kurulu kapasitelerini kullanmaları ve rekabet düzeylerinin yükselmesi,
- ✓ Pazarlamanın kurumsallaşmış bir organizasyona kavuşması,
- ✓ Üretim maliyetlerinin düşürülmesi ve çiftçi gelirlerinin artması,
- ✓ İstihdam fırsatlarının genişlemesi,
- ✓ Uygulanabilir ve sürdürülebilir bir model oluşması,
- ✓ Uygulanan modelin proje illerinin tamamına yaygınlaşması, beklenilmektedir.

B. HİBE PLANI UYGULANMASINA İLİŞKİN KURALLAR

1. SORUMLULUKLAR

1.1.PYB/PİB

15. Program kapsamında yapılacak tüm çalışmaların idari, mali, mühendislik ve çevresel uygulamalarla uyumlu bir şekilde uygulanmasını, ilgili bölümlerde belirtilen tutanakların düzenlenmesini, sekretaryasını ve koordinasyonunu sağlar.

16. Yatırım uygulamalarının hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre yapılmasını sağlar, gerçekleştirmeleri izler, kontrol eder, uygulamaya yönelik olarak düzenlenecek tüm belgeleri onaylar veya onaylatır ve birer suretini muhafaza eder.

17. İl düzeyinde hibe başvurularının hazırlanması aşamasında Yatırımcılara program hakkında bilgi vermek, yatırımcılara başvuru hazırlama dönemlerinde kabul edilebilir ve yeterli nitelikleri sağlayan başvuruların hazırlanması konusunda, gerekli bilgiyi sağlar.

18. Hibe başvurularının Hibe finansman kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, birinci, ikinci ve üçüncü aşamadaki değerlendirmelerini yapar. Nihai aşamayı geçen, Ekonomik Yatırım Projeleri ile tarımsal üretim ve sulama projelerinin yatırım yerinde yapacağı inceleme sonuçları ile ilk üç aşama değerlendirme sonuçlarını tutanaklara bağlar. Teklif edilen Ekonomik yatırım projeleri maliyetlerinin, piyasa fiyatlarına uygun olup olmadığını tespit eder.

19. Hibe başvurularının değerlendirilmesinin tamamlanması ve başvuruların hibe sözleşmesine bağlanmasından sonra ihtiyaç duyulması halinde konu ile ilgili diğer kurum ve kuruluşlar dan temin edilecek teknik elemanlar ile de takviye edilerek, projelerin uygulamasını HİBE FİNANSMAN KILAVUZU VE HİBE SÖZLEŞMESİ doğrultusunda kontrol eder, izler ve değerlendirir.

1.2.Proje Değerlendirme Komisyonu

20. İl düzeyindeki Hibe başvurularının genel ve nihai değerlendirme kriterleri açısından incelenmesi ile tüm hibe tekliflerinin değerlendirme raporunun hazırlanmasından ve TÜGEM sunulmasından sorumludur.

1.3. Yatırımcılar

21. Yatırımcılar: hibe finansman kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hibe başvurusu ve ekindeki dokümanları hazırlamak, son başvuru tarihinden önce hibe duyurusunda belirlenen yere sunmakla sorumludurlar. Bu dokümanlarda belirtilen nitelikleri taşıyan tüm gerçek ve tüzel kişiler program hibe desteğinden yararlanmak amacıyla başvuruda bulunabilir.

22. Hibe başvurusuna ait yapılan değerlendirmeler sonucunda, uygunluk ölçütlerini sağlayan ve başvuruları uygun bulunan yatırımcılar, “potansiyel yatırımcı” olarak hibe sözleşmesi akdine davet edilir. Hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılar; yatırımların proje amaçlarına uygun olarak yapılmasından, uygulamaların hibe sözleşmesinde belirtilen usul ve esaslara göre gerçekleştirilmesinden, doğru olarak belgelendirilmesinden ve ilgili belgelerin muhafazasından sorumludur.

2. UYGULAMA ALANI VE HİBE PROJELERİNİN SÜRESİ

23. Hibe uygulama alanları; SEKP'in uygulandığı Sivas ve Erzincan il,ilçe ve köyleri, DBSKP'nin uygulandığı Diyarbakır-Batman ve Siirt il, ilçe ve köyleridir. Ekonomik yatırım projeleri; Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra **en geç 18 ay içinde**, Tarımsal üretim ve sulama projeleri **en geç 12 ay içinde** tamamlanır. Tarımsal mal,(tarımsal makine, alet, ekipman, ve araç) alımları ise; **en geç 3 ay içinde** gerçekleştirilmelidir. Belirtilen süreler içerisinde tamamlanamayan hibe sözleşmeleri feshedilir, ödenen hibe ve alınan teminat hazineye irat kayıt edilmek üzere işlem yapılır.

24. Ekonomik, tarımsal üretim ve sulama projeleri uygulamalarının, çeşitli nedenlerle ve belirtilen süreler içerisinde tamamlanamaması durumunda; PYB/PİB (ihtiyaç halinde konu ile ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek teknik elemanlardan oluşan bir heyet marifetiyle) yatırım mahallinde hibe projesi kapsamında yapılan işlerin tespitini yapar ve bir tutanağa bağlar. Yapılan değerlendirmeler sonucunda; PYB/PİB yatırımcılara 6 ayı aşmamak üzere ek süre verebilir. Ancak, ek süre zarfından yapılacak işlere kesinlikle hibe desteği verilmez ve bu giderlerin tamamı yatırımcıların kendi aynı/nakdi katkısı ile karşılanır. Yatırımcı bu hususu sözleşme ile açık ve geri dönülemez bir şekilde taahhüt eder. Fakat, verilen ek süreye rağmen yatırımcı, taahhüt ettiği işleri yerine getirmeyen ise, yatırımcıya ödenen tüm hibelerin ve teminatın hazineye İrat kayıt edilmesi için işlem yapılır.

Fakat Ekonomik, tarımsal üretim ve sulama projelerinin 23. paragrafta belirtilen süreler içinde, mucbir sebeplerden (doğal afet, sağlık, ölüm gibi PYB/PİB tarafından kabul edilebilir belgelendirilebilen nedenler) dolayı tamamlanamaması, tarımsal mal satın alımlarının ise mucbir sebeplerden dolayı gerçekleşmemesi durumunda; PYB/PİB'in düzenleyeceği raporda uygun göreceği ek süre(SEKP/DBSKP'nin tamamlanma tarihini geçmemek üzere), hibe sözleşmesine de yansıtılarak, uygulamaların hibe sözleşmesi kapsamında gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

3. UYGUN PROJELER: HİBE BAŞVURUSU YAPABİLECEK PROJELER

25. Proje süresince verilecek hibe desteği konuları, hazırlanacak Stratejik Yatırım Planlarına göre belirlenecek ve hibe duyurusu ile ilan edilen edilecektir. Stratejik Yatırım Planları kapsamında olmayan hiçbir başvuruya destek verilmeyecektir.

26. Her yatırımcı **her hibe programı** duyurusunda, yalnızca **bir hibe konusuna** (ya ekonomik, ya tarımsal üretim-sadece bir üretim faaliyeti konusunda- , ya tarımsal sulama, ya da sadece tek bir tarımsal alet, makine, ekipman veya araç alımına) başvurabilir. Birden fazla yapılan başvurular reddedilir. Veya daha önce hibe desteğinden yararlanan yatırımcılar, aynı konuda tekrar başvuru yapamazlar.Her başvuru formunda sadece bir konu olmalıdır.Bir formda birden fazla konunun olması başvurunun reddedilme nedeni olacaktır

4. BAŞVURU SAHİPLERİNİN UYGUNLUĞU

27. Proje başvuruları, SYP de belirtilen yatırım konularını gerçekleştirmek üzere gerçek (birey) ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

28. Başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişinin Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlık tarafından oluşturulmuş diğer kayıt sistemlerine son başvuru tarihinden önce kayıtlı olması ve bu belgeyi mutlaka hibe başvurusu ile birlikte sunmuş olması gerekmektedir. Bu belgenin olmaması başvurunun reddedilmesine neden olacaktır.

29. Hibe başvurusu yapacak tüzel kişilerin idari ve mali açıdan tamamen kamudan bağımsız olması gerekir İl özel idaresi, belediye başkanlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları, kamu tüzel kişilikleri ve bunların vakıf, birlik ve benzeri teşekkülleri ile bunların içinde bulunduğu ortaklıkların başvuruları program kapsamında değerlendirilmez.

30. Projeden yapılan hibe desteği , kamu kaynakları kullanılarak karşılandığı için gerçek ve tüzel kişiler tarafından sağlanması gereken katkı payının finansmanının tamamında, kamu kaynakları kullanılmaz. Yatırımcılar yatırım yerine ipotek koydurmamak kaydıyla sübvansiyonlu kredi ve vergi teşviklerinden yararlanabilirler.

4.1.Gerçek Kişiler

31. Gerçek kişiler (bireyler); sadece SYP Kapsamındaki tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile tarımsal sulama ve üretim faaliyetlerini içeren proje konularına başvurabilirler.

4.2. Tüzel Kişiler

32. Hibe başvurusu son tarihinden önce; oluşturulmuş olmaları, tüzel kişilik olarak Çiftçi Kayıt Sistemine veya Bakanlıkça oluşturulan diğer kayıt sistemlerine kayıt olmuş olmaları gerekmektedir. Bu şartları yerine getirmiş olan tüzel kişiliklerden,

a) 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan kolektif şirket, limited şirket ve anonim şirket şeklinde proje ilinde kurulmuş olan veya SYP kapsamında proje illerinde yatırım yapacak olan şirketler ve bunların aralarında oluşturdukları ortaklıklar; SYP kapsamındaki yalnızca ekonomik yatırım projelerine başvurabilirler.

b) İlgili kanunlara göre kurulmuş olan tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ile bunların üst örgütleri ise ; SYP kapsamındaki tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile ekonomik yatırım projelerine, tarımsal sulama ve üretim faaliyetlerini içeren proje konularına başvurabilirler.

33. Başvuru sahibi tüzel kişiliğin, Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemine veya Bakanlığın oluşturduğu diğer kayıt sistemlerine kaydı esastır. Bu nedenle, tüzel kişiliği oluşturan bireylerin ayrıca kayıt olmaları gerekmemektedir.

34. Tüzel kişilikler, kuruluş tüzüklerinde/ana sözleşmelerinde belirtilen çalışma konuları ile ilgili yatırım konularına başvurabilir. Bu kuruluşlar, başvuruları ile birlikte onaylanmış ve Ticaret Sicil Gazetesinde yayımlanmış en son tüzük/yönetmeliklerini vereceklerdir.

Örneğin sulama kooperatiflerinin, ekonomik faaliyetlere yönelik bir yatırım konusuna başvuru yapabilmesi için, Bakanlık tarafından onay verilmiş tüzüğünde, o yatırımı yapabileceği konusundabir hüküm bulunması gereklidir.

35. Başvuruda bulunacak tüzel kişilerin yetkili kurul ve/veya organlarından; hibe başvurusu yapması, ortaklık kurulması, hibe sözleşmesi imzalanması ve uygulamaların gerçekleştirilmesi konularında yetki almış olmaları gerekmektedir. Bu yetki belgesi hibe başvuruları ile birlikte sunulmalıdır.

Örneğin, hibe başvurusu şirket adına yapılıyorsa, başvuruyu imzalayarak sunan kişinin yetkilendirildiğine dair yetkili organ kararı, kooperatif adına kooperatif başkanı tarafından yapılan bir başvuruda ise, kooperatif başkanına yetki veren yönetim kurulu kararı (kooperatif genel kurul kararı ile yönetim kurulu bu tip yetkilendirmeler için yetki almışsa) hibe başvurusu ekinde verilmelidir.

4.3. Ortaklıklar

36. Kolektif, Limited ve Anonim Şirketler kendi aralarında ortaklık oluşturabilirler. Oluşturulacak ortaklıklar için görev, sorumluluk ve ortaklıktaki payların detaylı olarak belirlendiği noter tasdikli sözleşme yapılmalıdır. Başvurular, ortaklığı oluşturan tüzel kişiliklerden birisi adına yapılır.

37. Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemi veya diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmayan şirketler de, yukarıda belirtilen nitelikleri sağlayan ve proje ilinde kurulmuş veya SYP kapsamındaki yatırımı proje ilinde yapacak şirketlerle ortaklık yaparak ortak üye olarak projeye katılabilirler. Ancak başvuru sahibi ortak, mutlaka Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçi kayıt sistemi veya diğer kayıt sistemlerine başvuru tarihinden önce kayıtlı olmalıdır.

Ortaklıklar oluşturularak başvuru yapılması durumunda, proje başvuru sahibi tüzel kişilik yatırımcı sıfatı ile tüm uygulamaları gerçekleştirecektir. Satın alım işlemleri ve tüm finansal işlemler (faturaların düzenlenmesi, ödemeler vb.) başvuru sahibi ortak tarafından gerçekleştirilecektir. Ortaklık sonucunda yeni bir tüzel kişiliğin oluştuğu ve bu tüzel kişiliği de başvuru sahibi ortağın temsil ettiği kabul edilmektedir. Ortaklık şeklindeki başvurularda; satın alım işlemleri, özellikle fatura düzenlenmesi ve ödemelerle ilgili konularda sonradan çıkabilecek sorunlar nedeniyle bu husus başvuru sahipleri tarafından dikkate alınmalıdır.

38. **Yukarıda sayılan başvuru yapabilecek kişi ve kuruluşlar aşağıdaki durumlarda destek için uygun olmazlar:**

a. İflas etmek veya tasfiye edilmek, ilişkileri mahkemeler tarafından yönetilmek, kredi verenlerle anlaşma yapmak, işletme faaliyetlerini askıya almış olmak, bu konularla ilgili işlemlere tabi olmak veya ulusal yasa veya düzenlemelerle benzer bir durumdan kaynaklanan konumda olmak;

b. Temyiz yolu kapalı olan kendi ilgili suçlardan hüküm giymek;

- c. Sözleşme Yapan Otorite tarafından doğrulanabilecek herhangi bir araçla kanıtlanan iş konusu ile ilgili ağır suiistimal suçlusu olmak;
- d. Türkiye'deki hukuki hükümlere uygun olarak sosyal güvenlik katkılarının ödemesi veya vergilerin ödemesi ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmemek;
- e. Hile, yolsuzluk, suçlu bir örgüte girme veya başka herhangi bir kanunsuz faaliyete katılma konularında kaziyeyi muhakeme gücüne sahip bir yargı kararına tabi olmak;
- f. Hibe-ihale prosedürü ile ilgili olarak kendi sözleşme yükümlülüklerini yerine getirememesi konusunda ciddi bir sözleşme ihlali içinde bulduklarının ilan edilmesi durumunda olmak.

5. HİBE MİKTARLARI VE ÜST LİMİTLERİ

39. Tüm hibe konuları için, verilecek en fazla hibe tutarı; Gerçek kişi başvurularında 30.600 TL'yi, tüzel kişi başvurularında ise 170.000 TL'yi geçemez. **Fakat, Tüzel kişilik olarak Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ve bunların üst örgütlerinin; Tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile Tarımsal üretim ve sulama projeleri başvuruları için verilecek hibe tutarı da 30.600 TL geçemeyecektir.**

Hibe üst miktarları, hibe duyurusu öncesinde Bakanlıkça artırılabilir yada azaltılabilir.

40. **DBSKP kapsamında verilecek hibe tutarı;** İkraz anlaşması hükümlerine göre Hibeye esas proje tutarının en fazla %50'si, olacaktır. Hibeye esas proje tutarı KDV hariç; gerçek kişi başvurularında 61.200 TL'yi Tüzel kişi başvurularında 340.000 TL'yi geçemez. **Gerçek Kişilere verilecek hibe tutarı 30.600 TL'yi, Tüzel Kişilere verilecek hibe tutarı 170.000 TL'yi geçemez.**

SEKP kapsamında verilecek hibe tutarı; İkraz anlaşması hükümlerine göre Gerçek kişi ve Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ve bunların üst örgütleri için Hibeye esas proje tutarının en fazla %85'i, şirketler ve bunların aralarında oluşturdukları ortaklıklar için Hibeye esas proje tutarının en fazla %50'si olacaktır. Hibeye esas proje tutarı KDV hariç; gerçek kişi başvurularında; 36.000 TL'yi , Tüzel kişi başvurularında; şirketler ve ortakları için 340.000 TL'yi , Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ve bunların üst örgütleri için 200.000 TL'yi geçemez. **Gerçek ve Tüzel kişilere, tarımsal mal alımları ile tarımsal üretim ve sulama projeleri için verilecek hibe tutarı 30.600 TL'yi, Tüzel kişiliklere ekonomik yatırım projeleri için verilecek hibe tutarı 170.000 TL'yi geçemez.**

Toplam Proje tutarı ile Hibeye esas proje tutarı arasında kalan kısma ait işlerin proje sahiplerince ayni/nakdi katkı olarak finanse edilmesi ve yatırım süresi içerisinde tamamlanması gerekir. Bu durumun hibe başvurusu ile beraber taahhüt edilmesi şarttır.

41. Ekonomik yatırım projeleri ile Tarımsal üretim ve sulama projeleri ve tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı için, satın alma işlemleri ve uygulamalar sonucunda fiilen gerçekleşen hibeye esas proje tutarının, bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen oranlarda hibe desteği verilir. Her koşulda bu hibe kılavuzunda belirtilen hibe üst tutarı(Bakanlıkça hibe duyurusunda yeniden düzenlenmiş ise bu tutarı) kesinlikle aşılamaz.

HİBE BAŞVURULARININ HEPSİ KDV HARIÇ HAZIRLANIR. Hibe başvurusu kabul edilen yatırımcılar; uygulamalar başladıktan sonra hibe kapsamında satın alınacak tüm emtiaların KDV'sini, kendileri karşılamak zorundadırlar.

42. Küçük ve orta ölçekli ekonomik faaliyetlere yönelik yatırım tesislerinin gerçekleştirilmesinin desteklenmesi amaçlandığından, başvuruda belirtilen proje toplam tutarı, yatırımların tam olarak gerçekleşmesini sağlamalıdır. Büyük ölçekli bir yatırım projesinin kısmi gerçekleştirilmesi veya bölümler/üniteler şeklinde program kapsamında yapılmasına yönelik olarak hazırlanan proje başvuruları kabul edilmez.

Hibe desteği kapsamındaki yatırımların, yatırımcı tarafından karşılanan katkı/katılım payı ve proje tarafından verilen hibe desteği tutarı toplamı ile varsa yatırımcı ayni/nakdi katkısının, yatırıma konu olan işletmenin işlevinin tam olarak faal hale getirilmesi gerekmektedir.

43. Tüm hibe başvurularında; yatırımcılar, hibeye esas proje toplamı içindeki katkı payını ve hibeye esas proje tutarı ile toplam proje tutarı arasında kalan ayni/nakdi tutarı; kendi sermayelerinden/alabileceği sübvansiyonlu kredilerden karşılayabilecek ekonomik güce sahip olmak zorundadırlar.

6. MALİYETLERİN UYGUNLUĞU (UYGUN PROJE GİDERLERİ)

6.1. Proje Harcamaları için Hibe Verme Esasları

44. SYP kapsamında hibe desteği verilecek giderlerin, aşağıdaki şartları karşılması gerekmektedir:

- a. Hibe başvurusunda belirtilmiş olması ve hibe sözleşmesi eki teklifte hibe desteği verilecek giderler kapsamında olması,
- b. Hibe başvurusu kabul edilen teklif bütçesinin, hibeye esas proje giderleri limitinin, bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen Hibe miktarları ve üst limitler içinde olması (hibe duyurusunda yeniden belirlenmiş ise bu miktarlara uygun olması),
- c. Hibe başvurusu kabul edilen yatırımın; hibe sözleşmesinde belirtilen süre içerisinde gerçekleştirilmesi,
- d. Hibe desteği kapsamındaki tüm girdilerin IFAD ve UNDP tarafından ortaya konulan satın alım kurallarına uygun olarak satın alım işlemlerinin gerçekleştirilmesi ve belgelere dayandırılması ve ibraz edilmesi gerekir.

6.2. Uygun Proje Gider Kalemleri

45. Hibe finansman kılavuzunda belirtilen esaslar çerçevesinde; öngörülen yatırım projesinin ayrılmaz bir parçası ve projenin faaliyete geçmesi için kaçınılmaz olan aşağıda belirtilen giderler, ilgili bölümlerde belirtilen istisnalar geçerli olmak kaydıyla hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

46. a-Tüzel kişilerin SYP kapsamındaki yatırım uygulamalarına ait;

1. İnşaat işleri alım giderlerine,
2. Mal, makine, ekipman ve malzeme alım giderlerine,

b-Gerçek kişiler ile Çiftçi örgütlerinin SYP kapsamında belirlenen tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile tarımsal sulama ve üretim projelerinin PYB/PİB'in Bakanlık görüşünü almak suretiyle uygun göreceği girdiler için; hibe finansman kılavuzunda belirtilen oranlarda hibe desteği verilir.

6.2.1. İnşaat İşleri Alım Giderleri ve Kapsamı

47. SYP kapsamında Ekonomik yatırım projeleri çerçevesinde hibe desteği verilecek inşaat işleri, projenin faaliyete geçmesi için, uygulamanın kaçınılmaz olan bir parçasını kapsar. Ancak, makine, ekipman alımı ve montajını da kapsayan anahtar teslimi projeler hariç, başlı başına sadece inşaat faaliyetini kapsayan inşaat tekliflerine hibe desteği verilmez.

48. İnşaatın yapılma yöntemi ile kullanılacak teknolojiyi açıklayan, inşaat işleriyle doğrudan ilgili malzeme, işçilik, makine, ekipman kullanım veya iş makinesi giderlerini kapsayan ve gider türü, ölçü birimi, miktar, birim fiyat ve tutar ayrıntılarını da ihtiva eden taslak yapım şartnameleri ve uygulama aşamalarını süreleriyle birlikte gösterir bir iş programı da proje başvuruları ekinde sunulur.

İdari kısımlarla ilgili harcamalar(personel harcamaları, büro malzeme alımları, yakıt giderleri vb.), hibe desteği kapsamında değerlendirilmez.

49. Ekonomik yatırım projeleri başvurularında, mülkiyet belgesi ibraz edilecektir. Yatırımın uygulama yeri kiralanmış ise; kira kontratı ve kira yerinin mülkiyet belgesi ibraz edilecektir. Bu durumda kira süresi; yatırımın tamamlanmasından sonra en az 20 yılı kapsamalıdır.

6.2.2. Mal (Makine, Ekipman ve Malzeme) Alım Giderleri ve Kapsamı

50. Ekonomik yatırım projelerinde Hibe desteği çerçevesinde yeni makine, ekipman ve malzeme alımları, proje bütününe parçası olduğu takdirde finanse edilir.

51. Ekonomik yatırım projelerinde yeni yatırımlar, SYP çerçevesinde olmalıdır. SYP kapsamındaki mevcut yatırımların teknoloji geliştirmeye ve kapasite artırmaya yönelik yatırım teklifleri ile SYP kapsamındaki bazı yeni yatırımların, sadece mal, (makine, ekipman, malzeme vb.) alımı da hibe desteği kapsamında değerlendirilir.

52. Ekonomik yatırım projelerinde Mal, makine, ekipman ve malzeme alımlarında, alım bedeli ile proje sahasına teslim giderleri, montaj giderleri ve eğitim giderleri tek bir mal alım faturası şeklinde düzenlenmesi durumunda hibe desteği verilir, ayrı ayrı faturalandırılması durumunda sadece mal alım bedeline hibe desteği verilir.

53. Ekonomik yatırım, projelerinde Makine ve ekipman ile ilgili taslak teknik şartname proje başvuruları ekinde sunulur ve projede kullanım amacı belirtilir. Hibe başvurusu kabul edilen yatırımcıların; satın alma öncesi hazırlayacakları teknik şartnamede; makine ve ekipmanların teknik özellikleri hakkında marka ve model belirtilmeden detaylı açıklamaları yapılacaktır.

54. Mal alım giderleri kapsamında; demirbaş eşya, mobilya, mefruşat alımı gibi giderler ve tesis tamamlandıktan sonra tesisin işletilmesine yönelik hammadde veya malzeme giderlerine hibe desteği verilmez.

55. SYP çerçevesinde tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı , tarımsal sulama ve üretim projelerinin çerçevesi konu ile ilgili SYP hazırlandıktan sonra, hibe duyurusu ile ilan edilecektir.

6.2.3. Hizmet Sağlayıcı/Yüklenici Kapsamı

56. Yüklenici/hizmet sağlayıcılara yönelik projeden herhangi bir hibe desteği yapılmayacaktır. Başvuru sahibi bunu kendi öz kaynaklarından karşılayacaktır. Bireysel danışmanlar ve danışmanlık firmaları yüklenici ve hizmet sağlayıcı olabileceklerdir. Yatırımcı ve ortakları tarafından sürekli çalıştırılan veya düzenli ya da dönüşümlü olarak işe alınmış kişiler, kamu çalışanları, kamu kurumları ile kamu tüzel kişiliğine haiz kuruluşlar (konu ile ilgili meslek odaları hariç); yüklenici, hizmet sağlayıcı ve iş tesliminde görevli olamaz. Yüklenici olarak iş görmeleri durumunda bunlara ait giderlere hibe desteği verilmez.

7. UYGUN OLMAYAN MALİYETLER (UYGUN OLMAYAN PROJE GİDERLERİ)

57. Bu finansman kılavuzunda, Proje kaynaklarından hibe desteği verilen giderlere ait tanımlamalarda belirtilen uygun olmayan giderlere ek olarak, hibe desteği kapsamı dışında olan ve proje başvurularında hibeye esas proje giderleri tutarı içinde sunulmaması gereken diğer giderler şunlardır:

- a. Her türlü borç ödemeleri,
- b. Faizler,
- c. Başka bir kaynaktan finanse edilen harcama ve giderler,
- d. Kira giderleri,
- e. Kur farkı giderleri,
- f. Arazi, arsa ve bina alım bedelleri,
- g. Bina yakıt, su, elektrik ve apartman aidat giderleri,
- h. İnşaat işleri hariç nakliye giderleri,
- i. Bankacılık giderleri,
- j. Denetim giderleri,
- k. Vergiler,
- l. Tüm hibe başvurularında, İkinci el makine, ekipman, malzeme, tarımsal alet,makine,ekipman ve araç alımları
- m. Proje yönetim giderleri
- o. Proje hazırlatma/hazırlama giderleri
- ö. Uygulama aşamasındaki danışmanlık alım giderleri
- f. Tarımsal üretim ve sulama projelerinde, PYB/PİB tarafından hibe kapsamına alınmayan girdiler

58. Hibe finansman kılavuzunda belirtilen kurallara uygun olarak satın alımları gerçekleştirilmeyen, belgelendirilmeyen ve ibraz edilmeyen her türlü satın alım giderleri, hibeye esas gider kapsamında olsa dahi hibe desteğinden karşılanmaz.

8. AYNİ/ NAKDİ KATKI KULLANIMI

59. Yatırımcıların, ortaklarından veya işbirliği yapılan kişi ve kuruluşlardan herhangi biri tarafından hibe sözleşmesi öncesi edinilmiş arazi, bina, mal, malzeme, makine ve ekipmanlar ile sözleşme öncesi kısmen veya tamamen yapılmış tarımsal üretim ve sulama tesisleri, aynı/nakdi katkı olarak proje yatırım tutarına dâhil edilmez.

60. Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, Toplam proje giderleri ile hibeye esas proje giderleri arasında kalan giderler öz kaynaklar kullanılarak aynı/nakdi katkı şeklinde yatırımcılar tarafından bina, mal, malzeme, makine ve ekipman şeklinde yapılacak herhangi bir katkı, Ekonomik yatırım projeleri için öngörülen en fazla 18 aylık, tarımsal sulama ve üretim projeleri için öngörülen en fazla 12 aylık süre içerisinde tamamlanması koşulu ile aynı/nakdi katkı olarak değerlendirilecektir.

61. Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek aynı/nakdi katkılar, hibeye esas proje giderleri kapsamında öngörülmüş satın alımlardan ayrı bağımsız ihaleler veya gerçekleştirmeler şeklinde yapılacak, yatırımcılar, (varsa) uymakla yükümlü oldukları ilgili satın alma kuralları uyarınca satın alım işlemlerini gerçekleştireceklerdir.

62. Toplam proje tutarı ile hibeye esas proje giderleri arasında kalan aynı/nakdi katkılar, yatırımcının Hibeye esas proje giderleri kapsamındaki katkı payının yerine ikame edilemez.

Örneğin, bir proje yatırım teklifinde öngörülen toplam girdilerin dağılımı aşağıdaki şekilde ise;

Mal alımları (22 kalem)	: 200.000 TL
İnşaat işleri (3 ünite*; 102 kalem)	: 200.000 TL
Hizmet Sağlayıcılığı(Danışmanlık)**	: 25.000 TL
Toplam Proje Tutarı	: 425,000 TL

*: İnşaat işlerinde söz edilen 3 üniteden kasıt kaba inşaat, ince inşaat, sıhhi tesisat, elektrik tesisatı vb. bölümlere ayrı larak bunlara ait iş kalemlerinin ayrı ayrı belirlenmesidir.

** : Tüm hizmet sağlama işlerinin maliyeti hibe desteğinden karşılanmayacak, bu maliyetler proje sahibi tarafından kendi öz kaynaklarından karşılanacaktır.

DBSKP-SEKP KAPSAMINDA ŞİRKETLER VE ORTAKLARI İÇİN Hibe başvuru formu bütçe dağılımı şu şekilde sunulabilir;

A-Hibeye Esas Proje Toplam Tutarı

Mal alımları (12 kalem)	: 160.000 TL
İnşaat İşleri (2 ünite; 80 kalem)	: 180.000 TL
Toplam	: 340.000 TL

B- Aynı/nakdi Katkı Toplam Tutarı

Mal alımları (10 kalem)	: 40.000 TL
İnşaat İşleri (1 ünite; 22 kalem)	: 20.000 TL
Danışmanlık	: 25.000 TL
Toplam	: 85.000 TL

C- Toplam Proje Tutarı(A+B) : 425.000 TL

ÇİFTÇİ ÖRGÜTLERİ İÇİN SEKP KAPSAMINDAKİ Hibe başvuru formu bütçe dağılımı şu şekilde sunulabilir.

A-Hibeye Esas Proje Toplam Tutarı

Mal alımları (10 kalem)	: 90.000 TL
İnşaat İşleri (2 ünite; 72 kalem)	: 110.000 TL
Toplam	: 200.000 TL (Hibe esas proje tutarı bu miktardan daha fazla olamaz.)

B- Aynı/nakdi Katkı Toplam Tutarı

Mal alımları (12 kalem)	: 110.000 TL
İnşaat İşleri (1 ünite; 30 kalem)	: 90.00 TL
Danışmanlık	: 25.000 TL
Toplam	: 225.000 TL

C- Toplam Proje Tutarı(A+B) : 425.000 TL

63. Yatırımcı tarafından taahhüt edilen aynı/nakdi katkı, mutlaka bir iş karşılığı olmalı ve bütçe büyüklüğü ile birlikte iş kalemi olarak hibe başvuru formları bütçe tablolarında belirtilmelidir. Aynı/nakdi katkı kapsamında belirtilen işin karşılığı olan tutarın uygulama aşamasında aynı tutarda gerçekleşmesinden ziyade, taahhüt edilen işin yapılması gerekmektedir. Bu nedenle de mutlaka hibe başvuru formları ve bütçe formlarında aynı/nakdi katkı bölümlerinde yapılması planlanan işler ayrıntılı olarak belirtilmelidir.

Örneğin, hibe esas proje tutarı büyüklüğü limiti içerisinde girmedeği için, yatırımın gerekliliği olan bir makinenin ve/veya inşaatın bir bölümüne ait gider tutarının öz kaynak kullanılarak temin edileceği Yatırımcı tarafından taahhüt edilmişse, hibe sözleşmesi akdedildikten sonra inşaat işleri ile ilgili aynı/nakdi katkı, inşaatın uygulama sırasına uygun olarak yatırımcı tarafından yerine getirilmelidir. Yatırımcının inşaat ile ilgili aynı/nakdi katkısı gerçekleşmeden ve inşaat bir bütün olarak tamamlanmadan makine-mal alımı ile ilgili hibe ödemesi talep edilemez. Makine-Mal alımı ile ilgili yatırımcının taahhüt ettiği aynı/nakdi katkı yerine getirilmeden, diğer bir makine- mal alımı ile ilgili hibe desteği talep edilemez. Tarımsal Üretim ve sulama projeleri ile tarımsal mal alımlarında, yatırımcı tarafından katılımpayı ve varsa aynı/nakdi katkı bedeli ödenmeden, hibe desteği talep edilemez.

C. BAŞVURU SÜREÇ VE ŞEKLİ

1. BAŞVURU BAŞLANGIÇ VE BİTİŞ TARİHİ

64. Bu kılavuzda belirlenen esas ve usullere göre hazırlanan teklifler, duyurunun ardından en fazla 90 gün içinde (çağrı sırasında duyurulacaktır) proje illerinde bulunan proje ofislerince kabul edilecek olup, duyuruda belirtilecek olan son teslim tarihinden sonra teslim edilen proje başvuruları Kabul edilmeyecek ve değerlendirmeye alınmayacaktır.

2. SUNULACAK TEKNİK DESTEK

65. PYB/PİB tarafından proje hazırlıkları safhasında; yatırımcılara, hibe finansman klavuzu çerçevesinde, sadece teknik bilgi sağlanacak olup, bu bilgi projenin kabulü ile ilgili bir taahhüt anlamı taşımayacaktır. PYB/PİB'in yatırımcılara proje hazırlama görevi bulunmamaktadır.

3. BAŞVURU ŞEKLİ

66. Hibe Başvuru dosyasının sadece aslının tüm sayfaları, yatırımcı tarafından imzalanmalıdır. Başvuru dosyası, yatırımcı ya da yetkilendirilen kişi tarafından illerde bulunan PYB/PİB'e elden teslim edilir.

Tüm başvuru dosyaları kapalı zarfa konular, yatırımcı veya yetkilendirilen (genel kurul veya yönetim kurulu kararı ile) kişi tarafından imzalanır ve kaşelenir. Kapalı zarfın üzerine, başvuru sahibinin tam adı, adresi, projenin adı ve "DEĞERLENDİRME OTURUMUNDAN ÖNCE AÇMAYINIZ" ibaresi yazılır. Dosyanın teslim alındığına dair belge PYB/PİB tarafından, başvuru sahibine veya yetkilendirdiği kişiye verilir.

67- Hibe başvuru dosyaları; hibe başvuru formu, ekleri ve CD'si (**CD sadece ekonomik yatırım projeleri için verilecektir**) destekleyici dokümanlarla birlikte bir asıl iki kopya halinde üç takım olarak hazırlanır. Bir asıl takım, bir kopya takım son başvuru tarihine kadar illerde bulunan Proje Ofislerine teslim edilir, diğeri de yatırımcı tarafından muhafaza edilir.

Posta, e-posta, kurye, faks, vb. yöntemlerle gönderilen başvurular ile son başvuru tarihinden sonra PYB/PİB - ofislerine getirilen başvurular , el yazısı ile yazılmış ekonomik yatırım, tarımsal üretim ve sulama projeleri - kabul edilmez, değerlendirilmeye alınmaz..

68. Hibe Finansman Klavuzunda belirtilen usul ve esaslara göre hazırlanmayan ve başvuru sahibi tarafından imzalanmamış, üzerinde silinti, kazıntı, değiştirme gibi tahrifat yapılmış başvurular kabul edilmez.

4. HİBE BAŞVURU DOSYASI

69. **A) 1.1-Gerçek Kişilerin tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı hibe başvuru dosyaları;** sadece, iki sayfadan ibaret başvuru formunun tanzim edilmesi ve Çiftçi kayıt belgesi ile PYB/PİB tarafından her bir tarımsal malın belirlenecek kriterleri için istenebilecek belgeler, başvuru formuna eklendikten sonra, süresi içerisinde PYB/PİB'e teslim edilir.

1.2-Tüzel kişilerin tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı hibe başvuru dosyaları; sadece, iki sayfadan ibaret başvuru formunun tanzim edilmesi, Çiftçi kayıt belgesi, Tüzel kişilerin başvuru yetkilisi ve ana faaliyetini gösterir belge ile her bir hibe konusu için, PYB/PİB tarafından belirlenecek kriterler için istenebilecek belgeler, başvuru formuna eklendikten sonra, süresi içerisinde PYB/PİB'e teslim edilir.

B) 2.1-Gerçek kişilerin tarımsal sulama ve üretim projeleri hibe başvuru dosyaları; başvuru formu,

Hibeye esas proje tutarını aşan kısım varsa aynı/nakdi katkının karşılanacağına dair taahhütname, Çiftçi kayıt belgesi (PYB/PİB tarafından istenilmesi halinde muvafakatname, taahhütname, kira belgesi ,tapu belgesi eklenecektir) ve her bir hibe konusu için, PYB/PİB tarafından belirlenecek kriterler için istenebilecek belgeler başvuru formuna eklendikten sonra, süresi içerisinde PYB/PİB'e teslim edilir.

2.2-Tüzel kişilerin tarımsal sulama ve üretim projeleri hibe başvuru dosyaları; başvuru formu, Hibeye esas proje tutarını aşan kısım varsa aynı/nakdi katkının karşılanacağına dair taahhütname, Çiftçi kayıt belgesi(PYB/PİB tarafından istenilmesi halinde muvafakatname, taahhütname, kira belgesi eklenecektir), Tüzel kişilerin başvuru yetkilisini ve ana faaliyetini gösterir belge, ile her bir hibe konusu için, PYB/PİB tarafından belirlenecek kriterler için istenebilecek belgeler başvuru formuna eklendikten sonra, süresi içerisinde PYB/PİB'lere teslim edilir.

C) Tüzel kişilerin Ekonomik Yatırım Projeleri Hibe başvuru dosyaları ;

- 1- Başvuru formu
- 2- EK 1: Proje Bütçesi (Bütçe Tabloları Excel formatında hazırlanacaktır.)
 - EK 1.1 : İnşaat İşleri Alım Giderleri
 - EK 1.2 : Mal (makine, ekipman ve malzeme) Alım Giderleri
 - EK 1.3 : Aynı/Nakdi Katkı/Özkaynak Kullanım Giderleri
- 3- EK 2 : Gider Gerekçeleri
- 4- EK 3 : Finansman Kaynakları
- 5- EK 4 : Tahmini İş Takvimi
- 6- EK 5 : İş Planı
- 7- EK 6 : Destekleyici Belgeler:
- 8-Başvuru sahibi gerçek veya tüzel kişiliğin Bakanlıkça oluşturulan çiftçi kayıt sistemi veya diğer kayıt sistemlerine başvuru son tarihinden önce kayıtlı olduğunu gösterir belge
- 9-Başvuru sahibi, kuruluşun, tüzük veya ana sözleşmesi (Türkiye Ticaret ve Sicil Gazetesi'nde yayımlanmış olan ve varsa son değişiklikleri de içeren)
- 10-Ticaret ve Sanayi Odasından Hibe duyuru tarihinden sonra alınmış oda sicil kayıt belgesi
- 11-Mevcut ve yeni yapılacak tesisler için mülkiyet belgesi/kira sözleşmesi (bu tesis başvuru sahibine ait ise tesisin mülkiyet belgesi, eğer başvuru sahibine ait değil ise en az 20 yıllık kira sözleşmesi ve kiraya verene ait mülkiyet belgesi)
- 12 -İmar mevzuatına tabi olan yerlerde imar planı/mevzii imar planı, imar planı mevzuatı dışındaki yerlerde yetkili kurumlardan alınan izin belgesi
- 13-Tüzel kişiliğin yatırıma başvuru için aldığı yetkili kurul kararı
- 14-Başvuru sahibinin başvuru için yetkilendirilme kararı ve imza sirküleri
- 15-Projesinde varsa aynı/nakdi katkının karşılanacağına dair taahhütname
- 16-Son Yıl Faaliyet Raporu, kar-zarar hesabı ve son yıl bilanço hesapları,
- 17-Yeni yatırım, Kapasite artırımı veya teknoloji yenileme başvuruları için, ölçekli kroki, avan veya tatbikat projesi
- 18-İş kalemleri bazında varsa inşaat, metraj ve keşif özeti, inşaat teknik şartnamesi, makine ekipman teknik özellikleri, teknik ve idari şartnameler, Hizmet sağlayıcı görev tanımı
- 19-Sosyal Güvenlik Kurumu Borcu ve Vergi Borcu Yoktur Belgesi
- 20-Yapı (inşaat) ruhsatı (bazı belediyelerin uygulamalarında yüklenici firma belirlenmeden bu belge verilmemektedir. Bu nedenle yatırımcının hibe sözleşmesi imzalaması için inşaat ruhsatı alması ön koşul olarak getirilmemelidir. En geç ilk inşaat işleri ödemesi talebi ile birlikte bu belge istenmelidir.
- 21-Yeni yatırım, Kapasite artırımı veya teknoloji yenileme başvurularında, Yapı Kullanma İzin Belgesi. Üretim İzin Belgesi, Kapasite Raporu (Başvuru tarihinde Kapasite Raporu geçerlilik süresinin bitmemiş olması gerekir.)
- 22-Proje için gerekliyse ÇED raporu, gerekli değilse muafiyet belgesi, eklenerek, ve PYB/PİB tarafından uygulama öncesi istenilecek varsa diğer belgeler, süresi içerisinde PYB/PİB'lere teslim edilir.

NOT: Uygulama başladıktan sonra PYB/PİB tarafından yazılı olarak istenilecek tüm belgeler süresi içerisinde yatırımcı tarafından teslim edilmek zorundadır. Aksi halde hibe ödemeleri durdurularak, varsa ödenen hibeler 6183 sayılı Kanun çerçevesinde tahsil edilir.

70- Hibe başvuru dosyalarının, hibe desteği alsın ya da almasın yatırımcılara geri iade edilmesi söz konusu değildir. Bu nedenle, mutlaka bir suretinin yatırımcılar tarafından muhafaza edilmesi gerekmektedir.

71. Yatırımcılar, teklif başvurusu hazırlık sürecinde Hibe Finansman Klavuzu ve eki dokümanlarda açıklanmayan, tereddüt yaratan veya detaylandırılmayan konulara ilişkin ek bilgi talepleri için PYB/PİB'e başvurmalıdır.

72. Programa ilişkin olarak potansiyel yatırımcılara yönelik bilgilendirme toplantıları, çalıştaylar, vb. etkinlikler başvuru süresi içinde PYB/PİB vasıtasıyla organize edilecektir. Başvuruda bulunmak isteyenlerin Proje ofisleri veya internet sayfaları aracılığıyla bu organizasyonlara ilişkin bilgi alarak katılmalarında fayda bulunmaktadır.

5. BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

5.1. Değerlendirme süresi

73. PYB/PİB teslim alınan hibe başvurularını; son başvuru tarihini takiben bir hafta içerisinde değerlendirilmeye başlar. En geç 2 ay içerisinde ilk üç aşama değerlendirmeleri tamamlanır. Tüm hibe başvurularının ilk üç aşama değerlendirilme işleminin tamamlanmasından hemen sonra, Proje Değerlendirme Komisyonu'na gelen hibe başvuruları; Bu hibe kılavuzunda belirtilen 4. ve 5. aşama değerlendirme işlemine başlanır ve son iki aşama değerlendirme işlemi en geç 2 ay içerisinde tamamlanır.

5.2. BİRİNCİ AŞAMA: Başvuruların idari uygunluk açısından değerlendirilmesi

74. PYB/PİB; Ekonomik yatırım, tarımsal sulama ve üretim projeleri ile tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı başvuru belgelerini; "Başvuruların İdari Uygunluk Kontrol Listesi"ne göre eksiksiz ve tam olması ve içeriği açısından uygunluğunu inceler.

75. Hibe başvurusu ve/veya eki belgeleri eksik/yetersiz ve/veya hatalı olarak hazırlanan teklif başvuruları; düzeltme, tamamlatma gibi herhangi bir işlem yapılmadan değerlendirme dışında tutulur.

76. Tam olarak teslim edildiği/bütün cevapların olumlu olduğu anlaşılan başvurular ikinci aşama değerlendirmeye alınır.

5.3. İKİNCİ AŞAMA: Başvuru Sahiplerinin, Ortaklarının ve hibe başvurusunun Uygunluğu Açısından değerlendirilmesi

77. Başvuru sahiplerinin, eğer varsa ilişkili kurumların ve hibe başvurusunun uygunluğunun incelenmesi "Başvuru Sahibi ve Projenin Uygunluk Değerlendirme Tablosu" kriterlerine göre yapılır.

78. Tüm inceleme safhalarında yatırımcı tarafından verilmiş hiçbir evrakta düzeltme yapılmaz, yaptırılması talep edilmez ve uygunluk kriterlerini sağlamayan ve eksik başvuruları bulunan teklifler değerlendirme dışında tutulur. Bütün cevapları evet olan başvurular üçüncü aşama değerlendirmeye alınır.

5.4. ÜÇÜNCÜ AŞAMA : Başvuruların Ön ve iş planı Açısından Değerlendirilmesi

79. Ekonomik yatırımlara yönelik proje başvuruları; ilgili tabloda belirtildiği gibi iş planı kriterleri açısından değerlendirmeye tabi tutulur.

80. Tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımları ile tarımsal sulama ve üretim projeleri başvuruları; her bir alet ekipman, sulama ve üretim konusu için, PYB/PİB tarafından belirlenen kriterlere göre değerlendirmeye tabi tutulur.

81. Üçüncü aşama değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde puan almış olan başvurulardan; tarımsal üretim ve sulama projeleri genel değerlendirmeye, tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile ilgili teklifler ise nihai değerlendirmeye alınır. Üçüncü aşama değerlendirme kriterlerinden ise toplam yetmiş ve üzerinde puan almış Ekonomik yatırım projeleri genel değerlendirmeye alınır.

5.5. DÖRDÜNCÜ AŞAMA: Başvuruların Genel Değerlendirmesi

82. Üçüncü aşama değerlendirme kriterlerinden toplam olarak altmış ve üzerinde puan alan tarımsal üretim ve sulama projeleri; genel değerlendirme kriterlerine göre genel değerlendirmeleri puanlandırılır.

83. Üçüncü aşama değerlendirme kriterlerinden toplam olarak yetmiş ve üzerinde puan almış olan, Ekonomik yatırım projeleri "Genel Değerlendirme Cetveli" kriterlerine göre, genel değerlendirilmeleri puanlandırılır.

84. Ekonomik yatırım projeleri Genel değerlendirme kriterleri; puanlama amacıyla bölümlere ve alt bölümlere ayrılmıştır. Her alt bölüme, aşağıdaki kurallar uyarınca 1 ve 5 arasında bir puan verilecektir: 1 = Çok zayıf, 2 = Zayıf, 3 = Yeterli, 4 = İyi, 5 = Çok iyi.

85. "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 1. Mali Yapısı ve Proje gerçekleştirilebilirlik Kapasitesi" kriterlerinden asgari yeterli puanı on iki olacaktır. Toplam on ikiden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

86. "Genel Değerlendirme Cetveli"nde yer alan "Bölüm 2. Uygunluk" kriterlerinden asgari yeterli puanı on sekiz olacaktır. Toplam on sekizden daha az puan alındığı takdirde teklifin değerlendirilmesine devam edilmez.

87. Genel değerlendirme kriterlerinden toplam altmış ve üzeri puan alan tarımsal üretim ve sulama projeleri, toplam altmış beş ve üzeri puan alan Ekonomik yatırım projeleri başvuruları nihai değerlendirilmeye alınır.

5.6. BEŞİNCİ AŞAMA: Başvuruların Nihai Değerlendirmesinin Yapılması:

88. Hibe finansmanı için Yıllık Çalışma Plan ve Bütçesinde tahsis edilmiş ve diğer proje kalemlerinden aktarılması muhtemel ödenek tutarları ile PYB/PİB tarafından her hibe duyurusu öncesinde hazırlanıp, Bakanlıkça uygun bulunan taslak hibe programı (dağıtılacak hibe konularının iller bazında parasal ve sayısal miktarları) göz önüne alınarak, proje konuları, proje illeri ve her bir ildeki ilçeler arasında da bir denge oluşturmak amacıyla değerlendirme yapılır.

89. En yüksek puan alan hibe başvurusundan başlayarak, bütçeye uygun sayıdaki hibe başvurusu; yeterli sayıdaki yedekleri ile birlikte sıralandırılır.

90. Sıralamada asil konumda bulunanlar ile ilk üç yedek Ekonomik yatırım projeleri için, PYB/PİB'ler; (ihtiyaç duyulması halinde diğer kurumlardan konu uzmanı teknik elemanlar ile takviye edilerek) yatırım yerinde yatırımcının da hazır bulunması kaydıyla bir inceleme yapar. Yatırımın teknik yapılabilirlik (yatırım yerinin, proje faaliyetlerine uygunluğu), SYP'ye uygunluk, hibe sözleşmesi öncesindeki mevcut durumu ile maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygunluğu, çevresel değerlendirme ile hibe sözleşmesi akdinden önce verilecek ruhsat izin ve benzeri yasal zorunluluklar açısından gerekli incelemeler yapılır, her bir yatırım teklifi için rapor düzenlenir. Düzenlenen raporların birer suretleri başvuru dosyaları ile birlikte TÜGEM'e gönderilir.

91. Sıralamada asil konumda bulunanlar ile ilk üç yedek tarımsal üretim ve sulama projeleri için PYB/PİB 'ler yatırım yerinde, yatırımcının da hazır bulunması kaydıyla bir inceleme yapar. Yatırım yerinin; proje konusu ve amaçlarına uygun olup olmadığını ve halihazırdaki durumunu Tutanak ile tespit eder. Düzenlenen tutanakların birer suretleri başvuru dosyaları ile birlikte TÜGEM'e gönderilir.

92. Proje değerlendirme komisyonu; PYB/PİB'ler tarafından düzenlenen rapor ve tutanakları da göz önünde bulundurarak, yeniden sıralandırma yapar ve tüm değerlendirmeler sonunda düzenlenecek rapor ile başvuru dosyaları TÜGEM'e gönderilir. TÜGEM'e gönderilen tüm hibe başvuruları; Hibe finansman klavuzunda belirtilen esas ve usullere göre değerlendirilip, değerlendirilmediğinin incelemesinin ardından, her bir hibe konusu için, uygun sayıdaki teklifler, yedekler ile birlikte onaylanır ve kesinleşir.

5.7. Değerlendirme Sonuçlarının Açıklanması:

93. Hibe başvurusu onaylanan yatırımcılara kesin karar; PYB/PİB, tarafından on gün içerisinde iadeli taahhütlü posta ile yazılı olarak iletilir.

Hibe Başvurusunun Reddedilme Nedenleri:

Başvuruyu reddetme kararının aşağıdaki gerekçelere dayanması zorunludur:

- a. Başvurunun son müracaat tarihinden sonra olması,
- b. Başvurunun eksik veya belirtilen usul ve esaslara göre uygun hazırlanmaması, Başvuru formu, ekleri ve istenen belgelerin tam doldurulmamış olması, üzerinde tahrifat yapılmış olması
- c. Başvuru sahibi ve ortaklarının uygun şartlara sahip olmaması,
- d. Teklif edilen faaliyetin SYP kapsamında olmaması,
- e. Teklifin uygulama için öngörülen azami süreyi aşması,
- f. Talep edilen hibenin ve hibeye esas proje tutarının bu hibe klavuzunda belirtilen veya ilan edilmiş olan

azami miktarı aşması,

g. Teklifin teknik yapılabilirlik, yatırım faaliyetine uygunluk, maliyetlerin piyasa fiyatlarına uygunluğu, çevresel değerlendirme gibi kriterler ile ruhsat, izin ve benzeri yasal zorunluluklar için uygun olmaması ve/veya yetersiz olması,

ğ. Yatırım yerinin uygun olmaması

h. Başvuru formu ve ekleri içindeki bütçe rakamlarının birbirleri ile tutarsız olması.

ı. Başvuruların hibe finansman kılavuzundaki usullere göre değerlendirilmemesi.

6. TATBİKAT PROJELERİ ve KESİN BÜTÇELERİN HAZIRLANMASI

94. Tekliflerin başvuru aşamasında, özellikle inşaat işlerine yönelik mimari ve tatbikat projelerini hazırlamamış olan Yatırımcı, teklifinin kabul edildiğinin kendisine tebliğ edilmesinden sonra, PYB/PİB tarafından kendilerine bildirilecek makul süre içerisinde ve hibe sözleşmesi imzalamadan önce mutlaka projelerini hazırlatmak, ilgili yasalar gereğince alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamak, zorundadır.

95. Teklif başvuru hazırlığı ile başvuru son tarihi ve değerlendirme kesin kararının bildirimini arasında geçen sürede ve/veya tatbikat projelerinin hazırlanması sonucunda oluşacak girdi fiyatlarındaki değişimlerden dolayı Yatırımcı hibe sözleşmesi öncesi bütçe revizyonu talebinde bulunabilirler. Bütçe değişiklik talepleri kesinlikle hibeye esas proje tutarında bir artırıma neden olamaz. Ancak hibeye esas proje tutarında artırım yapmamak şartıyla proje toplamında artışı ya da toplamı oluşturan gider kalemleri arasında değişiklikleri içerebilir.

Örnek: Başvuruda proje toplam tutarı ve hibeye esas proje tutarı 200 000 TL olarak belirlenmiş ancak girdi fiyatlarındaki artış nedeniyle projenin toplam tutarı 500.000 TL olmuş ise, bu durumda hibeye esas proje tutarı değişmeyerek 200 000 TL olarak kalacak, aradaki $500\ 000 - 200\ 000 = 300\ 000$ TL yatırımcı tarafından aynı/nakdi katkı olarak karşılanacaktır.

96. Hibeye esas proje tutarının üzerinde bütçe artırım talepleri ancak başvuru sahibinin bu miktar işi aynı ve/veya nakdi olarak hibe desteği dışında % 100 kendisinin finanse etmesi ve/veya gerçekleştirilmesi koşuluyla kabul edilebilir.

97. Başvuru aşamasında tatbikat projeleri ile başvurusu yapılmış teklifler, ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamış proje sahipleri ile bütçe revizyon talebinde bulunmayan yatırımcılar ve tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımı ile tarımsal üretim ve sulama projesi sahipleri değerlendirme kesin kararı bildirimini takiben en geç 30 gün içerisinde hibe sözleşmesini imzalaması zorunludur.

98. Yatırım tesisinin inşasına yönelik tatbikat projelerini hazırlamamış ve ilgili yasalar gereği alınması gerekli izin, ruhsat ve onay işlemlerini tamamlamamış potansiyel yatırım sahipleri ile kesinlikle hibe sözleşmesi imzalanmayacaktır.

SYP kapsamında sunulacak hibe başvuru dosyalarında, tekliflerin başvuru aşamasında tatbikat projeleri şeklinde hazırlanması zorunluluğu bulunmamaktadır. Başvuru sahipleri, başvurularında sunmuş oldukları yatırım tesisi kurulmasına ait inşaat projelerini ölçekli kroki, avan proje veya tatbikat (uygulama) projesi şeklinde sunabileceklerdir.

99. Teklif başvurularında hibe sözleşmesi öncesi yapılması talep edilecek herhangi bir değişiklik Talebi, kesinlikle değerlendirme sürecinde puanlandırılan değerlendirme kriterleri açısından alınmış toplam proje puanında azalma şeklinde bir sonuca neden olamaz.

D. HİBE SÖZLEŞMESİNİN AKDEDİLMESİ

100. Hibe sözleşmesi, Tarım ve Köy işleri Bakanlığı adına Tarım İl Müdürlüğü temsilcisi ile hibe başvurusu yapanlar arasında akdedilir,

101. Bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen koşullarda ve sürelerde hibe sözleşmesi imzalamayan veya hibe sözleşmesi eki dokümanları tamamlayamayan yatırımcıların proje başvuruları ve bunlara ilişkin değerlendirme sonuçları iptal edilir.

102. Hibe konusunu uygulamadan vazgeçen, Hibe başvurusu reddedilen ve belirtilen süresi dâhilinde hibe sözleşmesini imzalamayan, gerekli sürede teminat ilgili belgeyi ibraz etmeyen yatırımcıların yerine yedek listeden sırasıyla kendilerine yapılan davetin tebliğ tarihinden itibaren, bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen koşullardaki sürede hibe sözleşmesi eki dokümanlarını tamamlamaya ve hibe sözleşmesi imzalamaya yatırımcılar davet edilirler.

103. Hibe sözleşmesi eki olan hibe başvuru formu ve ekinde, değerlendirme sürecinde kullanılan değerlendirme kriterleri içeriğini değiştiren hususlarda kesinlikle bir değişikliğe izin verilmez.

104. Hibe sözleşmesi, (Tarım ve Köyişleri Bakanlığı adına Tarım İl Müdürlüğü temsilcisi) ve Yatırımcı arasında üç adet olarak akdedilir. Hibe sözleşmesinin taraflarca imzalanmış bir sureti daha sonra ödeme evrakları ile birlikte Bakanlığa gönderilir ve bir adedi de Yatırımcı tarafından muhafaza edilir.

1. HİBE SÖZLEŞMESİ TEMİNATININ KAPSAMI

105. Ekonomik yatırım projelerinde proje sahibi, hibeye esas proje tutarının %10'un ile süresiz banka teminat mektubunu PYB/PİB'e verir veya hibe sözleşmesinde belirtilen hibeye esas proje tutarının %5'ini ilgili Tarım İl Müdürlüğü aracılığı ile proje hibe desteği adıyla açılacak banka hesabına yatırır. Banka dekontunda işlemin kesin teminat amacı ile yapıldığı, hangi projeye ait olduğu ve kimin tarafından yatırıldığı açıkça belirtilmelidir.

Hibe sözleşmesi aşamasında alınan teminatın maksadı, yatırımcı tarafından yapılacak yatırım tesisine verilecek hibe desteğinin karşılığı olacak bir teminat değildir. Bu teminatın alınmasındaki amaç, potansiyel yatırımcıların proje başvuru aşamasında dosya olarak sundukları ve bu kapsamda yapmayı planladıkları yatırım başvurusunun kendileri tarafından gerçekleştirileceği konusunda bir güvence niteliği taşımaktadır.

106. Teminatlar; hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra yatırımcıya yapılan tebligatı takiben 10 iş günü içerisinde gerekli işlemi yerine getirerek, ilgili belgeyi PYB/PİB'ye ibraz eder.. Yatırımcı teminatını ibraz ettikten sonra projesi onaylanmış kabul edilir. Teminatını ibraz etmeyen yatırımcının projesi onaylanmış sayılmaz.

107. Teminat tutarı, kısmi banka teminat mektubu veya birden fazla banka teminat mektubu olarak düzenlenebilecektir. Ancak bu durumda toplam tutar, mutlaka hibeye esas proje değerinin %10 u oranından az olamaz.

108. Teminat mektubu veya hesaba yatırılan tutar, hibe sözleşmesinde yatırımcı tarafından taahhüt edilen ayni/nakdi katkının da başvuru sahibi tarafından tamamlanması ve proje uygulamasının sona ermesinden sonra yatırımcının talebi üzerine, ancak SGK ve Vergi Dairesinden ilişik kesme belgesi alındıktan sonra PYB/PİB tarafından iade edilir.

109. Hibe sözleşmesinin, sözleşmede yer alan nedenlerle fesih edilmesi halinde teminat mektubu veya hesapta bulunan meblağ hazine adına irat kaydedilir.

2. YATIRIM BÜTÇESİ İLE İLGİLİ DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

110. Yatırımcılar tarafından hibe başvurusundaki hibeye esas proje tutarı, hibe sözleşmesi akdedilirken; hibe desteğinin belirlenmesinde esas olarak alınan tavan değerdir.

111. Hibe Başvurusu esnasında belirlenen hibeye esas proje tutarı, tatbikat projelerinin yapılması sonucunda projenin maliyetinde bir artış olması halinde kesinlikle arttırılmaz. Ancak azalabilir. Böyle bir artış söz konusu ise aradaki fark mutlaka ayni/nakdi katkı olarak yatırımcı tarafından karşılanır. Avan proje ile başvuru yapmış olan potansiyel yatırımcılar bu riski göz önünde bulundurmalıdırlar.

112. Hibe desteğinin nihai miktarı ise, belirtilen satın alım usul ve esasları doğrultusunda gerçekleştirilen fiili satın alımlar sonucunda oluşan fiyatlar üzerinden belirlenir.

113. Gerçekçi olarak ve titiz bir piyasa araştırması sonucunda hazırlanmış proje tahmini tutarının, rekabetçi ihaleler sonucunda ve/veya planlanan metrajların fiili uygulaması sonucu gerçekleşen metraj değişiklikleri sonucunda, hibe sözleşmesine bağlanan tutarın altında oluşacağı beklenmektedir.

114. Proje bütçesinde ihale, keşif ve metrajlardaki eksiklik ve hatalardan dolayı sözleşme akdinden sonra ortaya çıkabilecek ilave harcamalar; daha önce bütçe revizyonu yapılmamış ise, bütçe revizyonu ile aynı/nakdi katkı ile gerçekleştirilir.

Örneğin, projelerin gerçekçi hazırlanmaması nedeniyle, hibe sözleşmesi imza veya tatbikat aşamasında revizyon ihtiyacı duyulması nedeniyle orijinal projede önemli ölçüde revizyon yapılması, o yatırım projesine hibe desteği verilmemesine neden olabilecektir. Bu bağlamda keşif ve metrajların baştan doğru hesaplanmaması, piyasa fiyatlarının uygulamaların başlangıç dönemi dikkate alınmadan yansıtılması gibi nedenlerle oluşabilecek keşif ve metraj değişiklikleri sonucunda kabul edilen yatırım projesi kapsamında planlanandan daha az miktarda iş yapılması gibi bir sonuç ortaya çıkabilecektir

115. Hibe başvurusu tekliflerinin, yapılan değerlendirmelerinde sadece bütçeler onaylanmamakta, o bütçe kapsamında yapılması planlanan iş büyüklükleri de onaylanmaktadır. Bu bakımdan onay verilen hibeye esas proje tutarı kapsamında planlanan işlerin de aynı büyüklükte gerçekleştirilmesi beklenmektedir.

116. Hibeye esas proje tutarını oluşturan, hibe desteği verilecek proje giderleri; mutlaka teknik proje ve piyasa etütlerine dayandırılmalı ve proje başvurularında ayrıntılı olarak belirtilmelidir. Hibe sözleşmesine bağlanan hibeye esas proje tutarının yatırım süresince artırılma imkânı yoktur. Ancak, sözleşmeye bağlanan tutarı aşmamak kaydıyla gider kalemleri arasında ilgili maddelerde belirtilen kısıt ve limitlere aykırı olmamak üzere artırım/eksiltme gibi aktarımlar yapılabilir.

Bu nedenle, uygulama projelerinin ve buna bağlı hazırlanacak ihale dokümanı metraj ve keşif cetvellerinin titizlikle gerçekçi olarak hazırlanması, yatırımcıların hibe desteğinden tam olarak yararlanabilmeleri bakımından önemlidir.

117. Yatırıma ait satın alımlarda hazırlanacak ihale dokümanlarına baz olan tahmini tutarlar ve bu tutarı oluşturan iş kalemleri miktarı kesinlikle hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş o işe ait hibeye esas proje tutarını aşmamalıdır.

Eğer, ihaleye söz konusu olan tahmini tutar veya ihale sonucu oluşacak fiyat hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş o işe ait hibeye esas proje tutarını aşıyorsa, mutlaka aşan kısma yönelik olarak bütçe revizyonu talep edilmeli ve uygun görüş sonrası ihale dokümanı, aşan kısım çıkarılarak yeniden hazırlanıp aşan kısım aynı/nakdi katkıya dâhil edilerek ayrı ayrı ihalesi yapılmalıdır.

118. Yüklenicilerle yapılacak sözleşmelerde fiyatların kesin ve sabit olacağı belirtilir ve sözleşmenin uygulanması sırasında fiyatlar herhangi bir ayarlamaya tabi tutulmaz. Yükleniciler ile yapılacak uygulama sözleşme tutarları (KDV hariç) kesinlikle o işe ait olarak bütçe tablosunda belirtilmiş hibeye esas tutarı aşamaz.

119. Proje kapsamında yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler ve hibe başvuru sahiplerine yapılacak ödemeler, Türk Lirası (TL) olarak yapılır.

120. Yatırımcılar tarafından hibe başvuru aşamasında yatırım büyüklüğünün tespiti amacıyla yapılmış olan fiyat araştırmalarının (fiyat listeleri, proforma faturalar vb.) sorumluluğu tamamen yatırımcılara aittir.

Yatırımcıların bütçe hazırlıkları sırasında piyasa araştırması yapmaları ve proforma fatura almaları, piyasa araştırma sonuçları ile proforma faturaların sadece proje sahipleri tarafından değerlendirilerek gerçekçi bütçe hazırlamaları açısından önerilmektedir.

121. Ayrıca, hibe sözleşmesi akdedilmesinden sonra gerçekleştirilen satın alımlarda bu belgeler teklif olarak kullanılamaz. Satın alıma yönelik tüm işlemler bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda hibe sözleşmesi akdedildikten sonra başlatılır ve gerçekleştirilir.

3. HİBE DESTEĞİNİN NİHAİ TUTARI

122. Hibenin azami miktarı hibe sözleşmesinde gösterilecek ve önerilen bütçeye dayanacaktır. Hibe sözleşmesinde yer alan azami tutar üst limit niteliğindedir. Hibenin nihai tutarı, fiili gerçekleştirmeler ve tahakkuklar sonrasında ortaya çıkar. Ancak Hibe miktarları, her halükarda bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen tutar ve oranları kesinlikle aşamaz.

-Hibe desteği, tüm yatırımlarda KDV hariç hesaplanır.

E. YATIRIMIN UYGULAMASI

123. Yatırımcı, hibe sözleşmesi akdinden sonra, teklif ve kabul edilen yatırımı, hibe sözleşmesi hükümlerine ve iş programına uygun olarak, uygulamaya başlar.

124. Yatırım uygulamalarının hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespiti halinde, Yatırımcıya on iş gün içerisinde uygulamaların hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmesi konusunda PYB/PİB tarafından bir ihtar yazısı yazılır

125. Yazının karşı tarafa Tebliğ tarihini izleyen 30 gün içerisinde projenin hibe sözleşmesi hükümlerine uygun olarak yürütülmediğinin tespit edilmesi halinde, hibe sözleşmesi fesih süreci ve yasal işlemler başlatılır ve Bakanlık ve UNDP bilgilendirilir. Varsa ödenmiş hibe tutarlarının, 6183 kanun hükümlerine göre tahsil edilmesi sağlanır.

126. Hibe sözleşmeleri devredilemez. Ancak yatırım sahibinin vefatı durumunda, talep edildiği takdirde kanuni mirasçılar ile hibe sözleşmesi tadil edilerek uygulamalara devam edilir.

127. Yatırımcılar tarafından hazırlanacak ihale dokümanları keşif bedelleri, ihale sonucunda imzalanacak uygulama sözleşmeleri tutarları ve/veya uygulamalara ilişkin hak ediş tutarları, hibe sözleşmesinde o gider için belirtilmiş tutarın kesinlikle üstünde olamaz. Yatırımcı, hibe sözleşmesi hükümleri ve proje tekliflerine uygun olarak yaptıkları her türlü inşaat, mal, makine, ekipman ve malzeme alımlarına ilişkin ihale ile ilgili belgelerin aslı ve bir suretini yüklenicilerle sözleşme yapmadan önce PYB/PİB 'e verirler. PYB/PİB ihale ile ilgili belgeleri en fazla on beş iş günü içerisinde inceler, sonucu yatırımcıya yazılı olarak tebliğ eder. Yatırımcı, sipariş mektubunu düzenleyerek, yüklenici/hizmet sağlayıcı ile sözleşme yapar.

128. Uygun görüş verilmiş satın alım işlemlerine ait dosyalar PYB/PİB tarafından muhafaza edilir.

129. Satın alım dokümanlarının PYB/PİB tarafından yapılan incelemesinde; işlemlerin uygun bulunmaması durumunda, başvuru sahibi satın alım işlemi uyarılar doğrultusunda yenilemek zorundadır.

130. PYB/PİB tarafından, ihale dokümanlarının uygun olduğuna dair onay yazısı yatırımcılara tebliğ edildikten sonra, yatırımcılar; yüklenicilere gönderdikleri Sipariş Mektubu ile imzalanan sözleşmelerin 1 asıl ve 1 suretini, ilgili sözleşmeler imzalandıktan en geç 15 (onbeş) gün sonra, PYB/PİB'e teslim edeceklerdir. Belgelerin suretlerinin aslına uygunluğu onaylandıktan sonra asılları Yatırımcıya iade edilir.

131. UNDP ve TÜGEM tarafından istenmesi durumunda, ihale ile ilgili tüm belgeler bir üst yazı ile birlikte PYB/PİB tarafından gönderilir.

132. Yatırımcılar tarafından gerçekleştirilen tüm satın alım dokümanları PYB/PİB tarafından ihale süreci içerisinde veya sonrasında yerinde incelenebilir.

133. Yatırıma ait satın alımlarda hazırlanacak ihale dokümanlarına baz olan tahmini tutarlar ve bu tutarı oluşturan iş kalemleri miktarı kesinlikle hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş o işe ait hibeye esas proje tutarını aşmamalıdır. Yükleniciler/hizmet sağlayıcılar ile yapılacak uygulama sözleşme tutarları (KDV hariç) kesinlikle o işe ait olarak bütçe tablosunda belirtilmiş hibeye esas tutarı aşamaz.

134. İhale sonucu oluşan fiyat hibe sözleşmesi ekinde belirtilmiş hibeye esas proje tutarını aşıyorsa;
1.Aşan kısım için bütçe revizyonu talep edilir, bu kısım aynı/nakdi katkı olarak karşılanır.

2. Uygun görüş sonrası hibe esas proje tutarı dikkate alınarak yeni metraj ve keşif hazırlanır.
3. Hibe esas proje tutarı esas alınarak ihale yenilenir.

135. Yüklenicilerle yapılacak sözleşmelerde fiyatların kesin ve sabit olacağı belirtilir ve sözleşmenin uygulanması sırasında herhangi bir ayarlama yapılamaz.

136. Ekonomik yatırım projeleri, tarımsal üretim ve sulama projeleri ile Tarımsal alet, makine, ekipman ve araç alımlarında; yatırımcılar tarafından gerçekleştirilecek tüm satın alım işlemleri için, mutlaka PYB/PİB'den yazılı uygunluk görüşü alınır.

137. Gerektiğinde tüm proje uygulamaları Bakanlık (TÜGEM) ve UNDP tarafından izlenebilir.

1. SATIN ALIMLAR

138. Yatırımcılar, hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra, uygulamaya yönelik olarak hibe desteği kapsamında yapacakları her türlü satın alım ihalelerinde bu **Hibe Finansman klavuzunda belirtilen kurallara uygun olarak hareket edeceklerdir.**

Yatırımcıların hibe başvuruları hazırlık aşamasında, satın alım usul ve esasları konusunda mutlaka bilgi sahibi olmaları ve başvuru kararları ile iş planlamaları bu bilgiler ışığında yapmaları yararlı olacaktır.

139. Yatırımcılarca, hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra uygulamaya yönelik olarak hibe desteği kapsamında tarımsal üretim ve sulama projeleri için girdi alımları, tarımsal mal (tarımsal alet, makine, ekipman ve araç) alımları ile, ekonomik yatırım projeleri için alınacak mal (makine, ekipman ve malzeme) ve inşaat işleri girdilerinin satın alım ihaleleri, İFAD satın alma kurullarına uygun olarak Ulusal ve Uluslararası rekabetçi ihale usulü kullanılarak yapılacaktır. Satın alım işlemleri rekabetçi ihale prosedürünü kullanarak, en az 3 tedarikçiden 3 fiyat teklif alarak yapılacaktır. Başvuru sahibinin Kamu İhale kurallarına uyma zorunluluğu bulunmamaktadır. PYB/PİB başvuru sahibine en iyi fiyat-kalite oranını sağlaması konusunda şeffaflık ilkelerine uygun olarak yardım, kontrolörlük ve rehberlik edecektir. Ancak nihai seçim tamamen başvuru sahibinin sorumluluğudur.

Prosedürler aşağıdaki gibi olacaktır:

- Hibe faydalanıcısı bilinen tedarikçilerden geçerli en az 3 teklif istemeli ve almalıdır. a) alınacak malın PYB/PİB tarafından uygun bulunan teknik ve idari şartları belirtilmelidir. b) teslim takvimi ve yeri belirtilmelidir. (faydalanıcı tarafından kendi ihtiyaçlarına göre belirlenecektir) c) uluslararası ihale yapılıyorsa malların alınabileceği uygun ülke listesi olmalıdır
- Hibe faydalanıcısı aldığı teklifleri PYB/PİB'ne sunacaktır.
- PYB/PİB teklifleri değerlendirmek için kendi içinde bir komite oluşturmalıdır. Değerlendirmedeki kriterler yalnızca a) Teknik ve idari şartname ile uygunluk b) fiyat (en düşük fiyat) c) belirlenen teslim takvimi ve yerine teslim uyumluluk d) malın üretildiği ve satın alındığı ülkenin İFAD'ca uygun olması. Eğer a,b,c ve d'den birine uyulmuyorsa teklif veren elenmelidir. Yukarıda belirtilen değerlendirme kriterleri faydalanıcı tarafından yapılan teklif çağrısında açıkça belirtilmelidir.
- PYB/PİB ihale değerlendirme sonucunu yatırımcıya yazılı olarak bildirir..

140. Ancak, belirtilen satın alım usul ve esasları dışında kalan hususlar konusunda, yatırımcılar ve yükleniciler yürürlükte olan kanun, yönetmelik ve tebliğ vb. ulusal mevzuata uymak zorundadırlar.

141. Yatırımcılar Ekonomik yatırım projeleri, tarımsal üretim ve sulama projeleri ile tarımsal alet, makine, ekipman ve araç alımlarını; bu hibe finansman klavuzunda açıklanan satın alım usul ve esasları çerçevesinde, yapacakları ihaleler sonucunda PYB/PİB tarafından uygun bulunan yüklenicilerle akdedecekleri uygulama sözleşmeleri kapsamında gerçekleştireceklerdir.

142. Yatırımcılar, hibe sözleşmesine konu olan ekonomik yatırım projelerini, tüm projeyi bir bütün olarak (inşaat ve mal alımlarını birlikte, anahtar teslimi) veya birbirinden bağımsız mal alımı, inşaat alımları şeklinde ayrı ayrı ihale edebilecekleri gibi tarımsal üretim ve sulama projelerini de, bir bütün olarak veya ayrı ayrı alımlar şeklinde de gerçekleştirebileceklerdir.

143. Bir tedarikçi/yüklenici/danışman, yeterli kapasiteye ve yeteneğe sahip olmak ve menfaat çatışmasına meydan verilmemek kaydıyla, aynı anda, Proje Hibe desteği kapsamında sağlanan birden fazla uygulama sözleşmesini yürütebilecektir.

1.1. İhalelere İlişkin Yasak Fiil ve Davranışlar

- Hibe, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikâp, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek
- İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak,
- Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek,
- İhalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekâleten birden fazla teklif vermek.

PYB/PİB, tedarikçi/yüklenici/danışmanın; uygulama sözleşmesi konusu işin yapılmasıyla veya ihalede rekabet koşullarıyla ilgili bir yolsuzluğa veya rüşvet olayına karıştığını tespit ederse, tedarikçi/yüklenici/danışmanı, sürekli olarak belli bir süre için, Proje kapsamında finanse edilen ihalelere katılmaktan men edebilir. Bu bağlamda;

- "rüşvet" ihalenin yapılması veya sözleşmenin icrası sırasında herhangi bir resmi proje yetkilisinin fiilini etkilemek üzere herhangi değerli bir şeyin teklif edilmesi, verilmesi, alınması veya istenmesi,
- "yolsuzluk" ise bir ihale sürecini veya sözleşmenin icrasını, ihaleyi yapan kuruluşun zararına olacak şekilde etkilemek amacıyla gerçeklerin çarpıtılması olarak tanımlanmaktadır.

1.2. Satın Alım Planı İle İlgili Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

144. Yatırımcılar, PYB/PİB 'in yönlendirici desteğini de alarak üçüncü taraflardan (tedarikçi/yüklenici) hibe finansmanı kapsamında alacağı her türlü alımlarda iş programına uygun olarak satın alım planını yapmalıdır.

145. Yatırımcılar iş planlarının hazırlığında, üçüncü taraflardan almak istediği mal/inşaat işlerini, bu kalemlerle ilgili olarak Hibe Başvuru Formu ve ekinde öngördükleri ve onay verilen ihale ve sözleşmelerin kapsam, içerik ve mali büyüklüğü ile izlenecek işlem basamaklarını ayrıntılı ve gerçekçi olarak belirtmek zorundadırlar (doküman, şartname, teklif mektubu vb. hazırlığı, ilan süresi, ihale ve değerlendirme, PYB/PİB'den uygun görüş alınması, sözleşme imzalanması, işin sipariş edilmesi, işin teslim alınması, test/kontrol vb. şeklinde).

146. Hibe programı uygulama süresi içinde kalmak koşulu ile hazırlanmış olan iş planında oluşabilecek değişiklikler, yatırımcılar tarafından gerekçeleri ve 6 aylık ilerleme raporları ile sunulur ve alınacak uygunluk görüşü ile güncellenir. Bu değişiklikler, uygulamaların yatırım süresi içinde tamamlanacağı hususuna aykırı olamaz.

Yatırımcılar, uygulamaları uygun görüş aldıkları "İş/Satın Alım Planları" uyarınca gerçekleştirmek zorundadırlar.

2.PROJE UYGULAMA AŞAMALARI

2.1. Proje Raporlanması

2.1.1. İlerleme Raporları

148. Ekonomik yatırım projelerinin seyri ve proje uygulamalarına ilişkin gelişmeler hakkında bilgi veren bu rapor, yatırımcı tarafından aşağıda belirtilen altı aylık dönemler halinde hazırlanıp PYB/PİB'e teslim edilir.

Örn

Birinci dönem : Ocak, Şubat, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran
İkinci dönem :: Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım, Aralık

2.1.2. Nihai rapor

149. Ekonomik yatırım projesine ait fiili uygulamaların tamamlanmasını takiben yatırımcı tarafından nihai rapor ve ekleri hazırlanarak son ödeme talebi evrakı ile birlikte proje süresi içerisinde PYB/PİB'e

verilir. Nihai rapor ve ekindeki belgelerin bir veya birkaçının eksik olması durumunda son ödeme yapılmaz.

2.2. Ödemeler

150. Fatura toplam miktarının PYB/PİB tarafından belirtilecek katkı payının, yatırımcı tarafından yükleniciye ödendiğini gösteren Banka alındı dekontu ve Hibe Sözleşmesi kapsamında alınan malların faturası PYB/PİB'e sunulduktan sonra, UNDP Bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen hibe desteği oranında, yatırımcının hibe sözleşmesinde yazılı olan banka hesabına ödemeyi yapar.

Ekonomik yatırım projelerinde ödemeler; uygulamanın süresi içerisinde tamamlanıncaya kadar, hak edişler şeklinde aylık, tarımsal üretim ve sulama projeleri uygulamanın süresi içerisinde tamamlanmasından sonra ve tek seferde, tarımsal mal alımları için, süresi içerisinde yapılan satın alma işleminden sonra tek seferde yapılır.

151. Ödeme taleplerine ilişkin dokümanların formatı ve içeriği hibe desteği faydalanıcılarına PYB/PİB tarafından sunulacaktır ve hibe talepleri bu formatlara göre yapılacaktır. Yatırımcı hibe desteği Ödemeleri için dilekçesini, aşağıdaki belgeler ile birlikte PYB/PİB'e teslim eder. Aşağıdaki ödeme belgelerinin 1 asıl ve 1 onaylı kopyası ödeme işleminin yapılabilmesi için PYB/PİB tarafından TÜGEM'e gönderilir.

1. Ödeme belgeleri (fatura, serbest meslek makbuzu, irsaliye, ücret bordrosu vb.)
2. Yatırımcı katkı payının ödendiğine dair belge (banka dekontu)
3. Yüklenici/hizmet sağlayıcıları ile yapılan Uygulama Sözleşmeleri
4. Ödeme icmal tablosu (PYB/PİB'den alınıp doldurulacak)
5. Hakediş raporu ve eki destekleyici dokümanlar (hak ediş raporu; kapak, rapor ve metrajdan oluşmalıdır. Metraj sadece inşaat işleri için hazırlanıp, yüklenici, yatırımcı, PYB/PİB tarafından imzalanmalıdır.)***
6. Tutanaklar
 - a. Teslim Tutanakları (Yatırımcı ile Yüklenici/hizmet sağlayıcı arasında, hibe kapsamında alınan Ekonomik yatırım projeleri, tarımsal üretim ve sulama projeleri ve tarımsal mal (alet,makine,ekipman ve araç)alımları için düzenlenir.)

b. Tespit tutanakları (İhtiyaç halinde diğer kurum ve kuruluşlardan alınacak teknik elemanlar ve PYB/PİB elemanlarından oluşan teknik heyet marifetiyle, uygulama sahasında; Ekonomik yatırım projeleri, tarımsal üretim ve sulama projeleri ve tarımsal mal (alet,makine,ekipman ve araç)alımları için düzenlenir.)

*** Tarımsal sulama ve üretim projeleri ile tarımsal mal(alet,makine,ekipman ve araç) alımları için düzenlenmez.

7. 29/6/2008 tarihli ve 26921 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Maliye Bakanlığı Tahsilat Genel Tebliği gereğince, yüklenicilerden; ilk ödeme talebi, yatırımcılardan ise son ödeme talebi ile birlikte, vergi dairelerince verilecek vadesi geçmiş vergi borcu olmadığına dair belge.**(Bu belge ekonomik yatırım projeleri, tarımsal mal alımı ile tarımsal üretim ve sulama projeleri kapsamındaki yatırımcı ve yüklenicilerden istenir)**

8. 28.09.2008 tarih 27011 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan işverenlere verilen devlet yardımı, teşvik ve desteklerde SGK'dan alınacak borcu yoktur belgesinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslara dair tebliğ kapsamında yatırımcılardan son ödeme talebini kapsayan dönemde, yüklenicilerden her bir ödeme talebini kapsayan dönemde, Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) vadesi geçmiş prim borcu olmadığına dair belge.**(Bu belge tarımsal mal alımı ile tarımsal üretim ve sulama projeleri kapsamında: teklif sahibi yatırımcılardan istenmez, yüklenicilerden istenir. Ekonomik yatırım projeleri kapsamında; hem yatırımcılardan hemde yüklenicilerden istenir.)**

9. Yatırımcının banka ve hesap bilgilerine ait VENDOR formu (PYB/PİB'lerden temin edilecektir)

152. Yatırımcıların eksik belgeli ödeme talepleri ne, eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işlem yapılmaz. ; PYB/PİB İncelemesi sonrasında belgeleri eksiksiz olan hibe desteği ödeme talepleri PYB/PİB tarafından aylık olarak TÜGEM aracılığıyla UNDP'ye yollanacaktır.

2.2.1. Hibe Desteği Ödemeleri Nasıl Yapılır?

153. Proje kapsamında yapılacak hibe desteği ödemeleri, Türk Lirası olarak yapılacaktır.

Ancak hibe desteği kapsamında yapılacak ödemelerin yılı proje bütçe imkânları ile ilişkili olması nedeniyle özellikle Aralık Ayı içerisinde UNDP'ye iletilmiş bulunan ödeme taleplerinde, ödeme talebi işleme konulmayabilecektir. Yatırımcılar tarafından bu husus, planlamaları açısından dikkate alınmalıdır.

2.3. Projelerin İptal Şekilleri

154. Hiçbir hibe ödemesi yapılmamış yatırımcıların uygulamadan vazgeçmesi veya uygulamanın çeşitli nedenlerle iptali durumunda, PYB/PİB; ilgilinin dilekçesine istinaden, Ekonomik yatırım projelerinde teminatın hazineye irat kaydedildiğini belgeleyen alındı belgesi ile birlikte Bakanlığa fesih işlemlerinin tamamlandığını içeren bir üst yazı gönderir.

155- Daha önceden bir miktar hibe ödemesi yapılmış olan projelerde, yatırımcının uygulamadan vazgeçmesi veya iptali durumunda uygulanacak yol ise aşağıdaki gibidir:

*Yatırımcının uygulamadan vazgeçtiğine dair dilekçesi. (dilekçede yatırımcının kimlik bilgileri T.C.Kimlik No., Vergi No., borçlunun adı-soyadı, adresi ve Tel No yer alır.)

* PYB/PİB'nin ilgili banka ve defterdarlıkla yaptığı yazışmalar ile defterdarlıktan alınan Teminatın hazineye irat kayıt edildiğini gösterir vezne alındısı

*Yatırımcının aldığı hibenin 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınması için, İl Defterdarlık veya Malmüdürlüğüne yazılan yazının onaylı fotokopisi, PYB/PİB tarafından Bakanlığa gönderilir.

156. Yatırımcı, projenin uygulanmasına ilişkin hesaplara ait doğru ve düzenli kayıtları tutar.

157. Yatırımcı, nihai ödemenin yapıldığı tarihten sonra üç yıl boyunca bu kayıtları saklamakla yükümlüdür.

3. HİBE SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI

158. Hibe sözleşmesinin imzalanmasından sonra, projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek herhangi bir durum veya bir mücbir sebep söz konusu ise, hibe sözleşmesi uygulamanın herhangi bir safhasında değişikliğe uğrayabilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı askıya alınabilir. PYB/PİB, sözleşmede yapılacak değişikliklerin şart ve koşullarını belirleyecektir.

159. İhale öncesi, proje uygulamalarına ilişkin değişiklikler, hibe sözleşmesine yapılacak yazılı bir ekle belirtilir. Proje değişiklikleri kesinlikle hibeye esas proje tutarında bir artışı öngöremez ve proje başvuru değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içermez. Proje başvuru konusu değiştirilemez.

160. Hibe sözleşmesi değişim isteğinin kabul edilebilmesi için, gerekçelerinin detaylı olarak açıklanması, gerekirse belgelerle desteklenmesi gerekir. Söz konusu değişiklikler, proje teklifi alınmasından uygulama sözleşmelerinin imzalanmasına kadar geçen süreç aynı şekilde izlenerek gerçekleştirilir.

161. Yatırımcı değişiklik talebini PYB/PİB'ye iletir. PYB/PİB tarafından değişiklik talebinin uygun görülmesi halinde uygun görüş yatırımcıya bildirilir. PYB/PİB tarafından uygun görüş bildirilen proje değişiklikleri takip eden ilk PYB/PİB İlerleme Raporunda gerekçeleri ile Bakanlığa bildirilir.

162. Hibe sözleşmesinde bütçe içi değişiklikler, hibeye esas proje tutarında bir artışa yol açmamak ve projenin temel amacını etkilememek şartıyla, yalnız bir kereye mahsus ve de yazılı anlaşmaya dayalı olmak üzere yapılabilir.

163. Bütçe içi değişiklikler, mal, inşaat işleri ve hizmet alımları bütçe kısıtlarına aykırı olmaz.

164. Bütçe içi değişiklikler, proje başvuru değerlendirme kriterleri bakımından toplam proje puanını azaltacak değişiklikleri içermez.

165. Bütçe kalemleri arasındaki değişiklikler, artırım yapılan bütçe kalemi tutarında en fazla %20 oranında değişiklik gerçekleştirilebilir.

Örneğin, hibe sözleşmesi kapsamında hibeye esas proje tutarı olarak inşaat işlerine ait olmak üzere 75 000 TL tutarında, mal alım işlerine ait olmak üzere 50 000 TL tutarında bir iş öngörülmüş ise; bütçe değişikliği kapsamında inşaat kaleminden mal alımlarına bir aktarım talep ediliyorsa bu tutar mal alım tutarı olan 50 000 TL'nin yüzde yirmi oranında yani 10 000 TL inşaat giderinden mal alım giderine aktarım yapılır. İnşaat işleri tutarı bu durumda 65 000 TL olacak, mal alımların da 10 000 TL tutarında artacak ve mal alım giderleri 60 000 TL olacaktır.

166. Yatırımcılar hibe sözleşmesi kapsamında her türlü emtianın mülkiyeti ve amacını yatırımın bitiminden beş yıl sonrasına kadar değiştiremez.

167. Söz konusu emtialar yine beş yıl süre ile projenin uygulandığı ilde kalacaktır; yer değiştirme gerekmesi halinde PYB/PİB'nin yazılı onayının alınması gerekir.

168. Bu hibe finansman kılavuzunda belirtilen tüm hususlar ile ilgili olarak, uygulamada tereddüt oluşturan, yeterince detaylandırılmamış, açıklanamamış veya tereddüt edilen hususlarda, Bakanlık (gerektiğinde kredi kuruluşu ile yapacağı değerlendirme sonrasında) talimatları geçerli olacaktır.
